

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	29577 Право
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29577
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Жукевич Ігор Васильович, Заєва Ніна Миколаївна, Рябовол Лілія Тарасівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	30.10.2023 р. – 01.11.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/bakalavr/vidomist_pro_samocinuvannya_29577.pdf
Програма візиту експертної групи	https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/bakalavr/program_visit_081_pravo_bak.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНУ імені І. І. Мечникова має потужну матеріально-технічну базу, яка не постраждала через повномасштабну збройну агресію російської федерації проти України. Навчальні аудиторії мають сучасне ІКТ обладнання. ОП забезпечена спеціальною аудиторією – Залою судових засідань, проведення занять в якій дозволяє застосовувати теоретичні знання й формувати практичні навички професійної правничої діяльності. У ЗВО та на ОП забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти, надається психологічна допомога. В освітньому процесі на ОП поєднується навчання й дослідження, здобувачі активно долучаються до науково-дослідницької діяльності, беруть участь у науково-практичних конференціях, роботі наукових гуртків. Наукові студентські гуртки діють на кожній кафедрі юридичного спрямування економіко-правового факультету ОНУ. НПП на ОП мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації. Практично всі НПП, насамперед, які забезпечують обов'язкові ОК професійного спрямування мають вчений ступінь кандидата та/або доктора юридичних наук і вчене звання доцента та/або професора. В ОНУ створена система сприяння професійному розвитку викладачів, підвищення їх кваліфікації через власні програми та курси цього ЗВО. У поточному навчальному році активізувалася робота системи ВЗЯО, здійснюються опитування здобувачів, НПП, гарантів, проводиться аналіз та врахування результатів цих опитувань у діяльності ЗВО. Здобувачі відзначають високий рівень професіоналізму викладачів на ОП. Строк навчання на заочній формі становить 4 роки 10 місяців, в Україні поширеною є практика однакової тривалості навчання для денної та заочної форм навчання – 3 роки 10 місяців.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

На ОП передбачено «проведення частини практичних занять у формі судових засідань; відвідування судових засідань; безпосереднє ознайомлення з діяльністю державних органів; співпраця з державними органами, громадськими організаціями, що значно розширює можливості студентів зі стажування та працевлаштування». ОНУ сприяє у професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Для викладачів передбачено заохочення морального та матеріального характеру за різні види досягнень у професійній діяльності. Викладачі на ОП систематично проходять підвищення кваліфікації, стажування у ЗВО та наукових установах України і зарубіжних країн, в юридичних установах/організаціях, що збагачує їх як фахівців не лише теоретичними знаннями, але й практичними навичками, що вони використовують для підвищення ефективності навчання й викладання на ОП. Викладачі та здобувачі освіти на ОП беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності. Набутий прогресивний досвід викладачі використовують для покращення ОП. Для НПП та здобувачів надається доступ у тому числі віддалений до наукометричних баз даних. У ЗВО пропагується академічна доброчесність.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Не достатньо широко до обговорення ОП залучено здобувачів освіти, органи студентського самоврядування, академічну спільноту, випускників. В ОП мінімальний обсяг ОК, спрямованих на формування світоглядних і громадянських якостей, загальнокультурної підготовки випускника. Процедура вибору ВД ускладнена, потребує більшої прозорості й доступності для здобувачів на ОП. Здобувачі не знають про індивідуальні плани, плутають їх з індивідуальним графіком, ці плани заповнені формально (без підписів викладачів, без назв ВД). Не розроблена наскрізна програма практики. В онлайн навчанні не використовується єдина платформа, яка б дозволила систематизувати проведення усіх навчальних занять, консультацій, а також контрольних заходів. Не у всіх НПП є повна академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують. На офіційному сайті ЗВО практично не представлена інформація про заходи на ОП. Рекоменуємо: Залучити до обговорення проекту ОП 2024 широке коло стейкхолдерів з використанням різних шляхів та способів підтримання зворотнього зв'язку. До початку 2024-2025 навчального року: переглянути модель вибірковості на ОП для більш повного забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін, запропонувати загальний перелік вибіркових дисциплін; розробити наскрізну програму практики; для організації освітнього процесу в онлайн форматі запровадити єдину платформу. Упродовж 2024 року тим НПП, щодо яких є не повна академічна відповідність, опублікувати статті у наукових фахових виданнях та прийти підвищення кваліфікації з проблематики ОК, які вони забезпечують. Запровадити практику рейтингування НПП, створення загального університетського та/бо факультетського рейтингу викладачів з оприлюдненням цієї інформації на сайті. Презентувати інформацію про ОП та освітню діяльність на ній не лише у соціальних мережах, але й на офіційному сайті ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП – «підготовка фахівців у галузі юридичної практики, опанування відповідними теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання складних спеціалізованих задач у галузі правничої діяльності» стосується цієї ОП Право та відповідає абз.8 ч.1 ст.5 Закону України «Про ВО» щодо опису першого (бакалаврського) рівня в частині «набуття здобувачами здатності до розв'язування складних спеціалізованих задач у певній галузі професійної діяльності». Цілі навчання, визначені у предметній області ОП, відповідають Стандарту ВО зі спеціальності 081 Право бакалаврського рівня (далі – Стандарт). Фокус ОП – «підготовка фахівців, що мають володіти теорією та методами дослідження сучасної правової науки, застосовувати набуті знання і навички у професійній діяльності» не повною мірою узгоджується зі Стандартом, в описі предметної області в якому передбачено – «загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методика правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп», отже у Стандарті йдеться про «методи пізнання правових явищ», а не «методи дослідження сучасної правової науки», що є характерним для освітньо-наукового рівня. Визначені в ОП її особливості зокрема «становлення правового мислення здобувачів ВО, їх правова соціалізація шляхом: набуття загальних і професійних компетентностей, необхідних для правничої практики ... опанування знаннями .. національного, міжнародного права та права інших країн» не є особливістю, всі аналогічні ОП мають забезпечувати ЗК та ФК, засвоєння знань про вітчизняне та ін право. Відсутність унікальності ОП не є недоліком, оскільки Право є регульованою спеціальністю, що висуває уніфіковані вимоги до таких ОП. Істотними характеристиками ОП є: «проведення частини практичних занять у формі судових засідань; відвідування судових засідань; безпосереднє ознайомлення з діяльністю державних органів; співпраця з державними органами, громадськими організаціями, що значно розширює можливості студентів зі стажування та працевлаштування» що підтверджено під час зустрічей. Місія ОНУ визначена у Стратегічній пріоритети розвитку ОНУ на 2020-2025 <http://surl.li/lnuiq> полягає у наданні високоякісних освітніх послуг, здійсненні сучасних наукових досліджень, просуванні гуманістичних цінностей у регіональному, національному та європейському просторах. У ЗВО та на ОП, за результатами спілкування у фокус-групах, надаються якісні освітні послуги, змістом ОП охоплюються і «цінності та принципи, в основі яких покладені права та основоположні свободи людини» що є власне гуманістичними цінностями. Стратегія ОНУ – «створення привабливого людиноцентричного освітнього середовища» на ОП реалізується шляхом студентоцентрованого навчання (ОП с.7, Викладання та навчання). Досягнення цієї стратегічної мети планується «разом з усіма стейкхолдерами освіти», що на ОП реалізується через співпрацю з ними (ОП с.6, Особливості ОП).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

В ОП закріплено всі цілі та ПРН, визначені у Стандарті. Разом з тим, цей перелік в ОП розширений. Додатково до Стандарту додано і ЗК, і ФК, і ПРН. Щодо ЗК – додано ЗК16 Здатність застосовувати знання у професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях; ЗК17 Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати. Щодо СК – додано СК17 Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності; СК18 Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні та пропонувати способи їх вирішення. Щодо ПРН – додано РН23. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права; РН24. Виявляти проблеми у правовому регулюванні та пропонувати шляхи їх вирішення відповідно до основних принципів захисту прав людини та її основоположних свобод; РН25. Демонструвати знання процедури законотворчого процесу та вміти здійснювати моніторинг нормативно-правових актів. Під час зустрічі Гарант пояснила таке додавання «необхідністю коригувати компетентності і ПРН зокрема у зв'язку зі змінами на ринку юридичних послуг та потребою у пристосуванні до цього ринку». Аналіз засвідчив таке. ЗК17 сформульована через термін «уміння», а не «здатність», а саме цей термін слід використовувати наразі. Крім того, ЗК17 скоріше є фаховою, а не загальною і значною мірою дублює СК12 Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (з переліку у Стандарті). Додана ЗК16 також скоріше є фаховою, водночас дублює ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Додана СК17 теж сформульована некоректно через термін «уміння», також незрозуміло для чого здобувачам уміти «моделювати правові ситуації у професійній діяльності» коли Стандартом передбачена вже згадувана СК12. Щодо доданої СК18, то практично всі СК зі Стандарту передбачають здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні та пропонувати способи їх вирішення. Додані РН23 і 25 не корелюють з доданими компетентностями. Доданий РН23 дублює РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (зі Стандарту). Доданий РН25 в частині «вміти здійснювати моніторинг нормативно-правових актів» до певної міри дублює РН16 щодо використання комп'ютерних програм, необхідних у правничій діяльності. Доданий РН24 дублює додану СК18 і дещо повторює РН18 Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи національної правової системи. Оскільки цілі, компетентності та ПРН для ОП першого рівня зі спеціальності Право визначені у Стандарті, стейкхолдери не надавали рекомендацій щодо їх доповнення, разом з тим, на зустрічах здобувачі освіти на ОП та роботодавці вказували, що для покращення змісту ОП радили, наприклад увести дисципліну з інформаційно-комунікативних технологій у сфері права для формування у

здобувачів умінь користуватися реєстрами, для участі в електронному суді. Така дисципліна уведена у перелік вибіркових.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі, компетентності та ПРН для ОП першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 081 Право чітко визначені у відповідному Стандарті <http://surl.li/gdljh> та апіорі враховують тенденції розвитку спеціальності. Тенденції розвитку ринку праці щодо все більш широкого використання інформаційних технологій у професійній правничій діяльності знайшли своє відображення в СК9 Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності; СК10 Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин; а також РН15 Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних; РН16 Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності. СК14 В частині «належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації» відповідає сучасним підходам та практикам, насамперед європейським, щодо захисту персональних даних. Щодо врахування досвіду аналогічних ОП, Гарант під час зустрічі вказала, що вивчався досвід програм, які реалізуються в іноземних ЗВО, де викладачі з ОП були у рамках академічної мобільності. Так, викладач Міжнародного публічного права реалізувала мобільність в університеті м. Фоджа (Італія), після вивчення досвіду якого запропонувала ширше використовувати у навчанні та викладанні метод кейсів (комплексний аналіз справи на всіх стадіях судового розгляду). Щодо вітчизняних ОП, Гарант поінформувала, що вивчався досвід Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і було з'ясовано, що там використовується технологія «мозковий штурм», яка виявилася не новою для ОП Право в ОНУ ім. І.І. Мечникова і корелює із застосовуваними на цій ОП міні діловими іграми.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП затверджена 30.08.2022 року. Ця ОП розроблено на підставі Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право», затвердженого Наказом МОН України від 20.07.2022р. №644. ПРН в ОП відповідають результатам навчання, запропонованим Стандартом, разом з тим, як вже зазначалося у рамках аналізу підкритерію 1.2., перелік ПРН в ОП розширений додатково до Стандарту. Виходячи з протоколу ОП №2 від 28.03.2022р. засідання робочої групи ОП (протоколи завантажено в кабінет справи), ПРН24 та ПРН25 уведено за пропозицією стейкхолдера юрист-консульта адвокатського об'єднання. У підкритерії 1.2. вже проведено аналіз цих ПРН та встановлено відповідні недоліки. На засіданнях робочої групи ОП розглядалося питання перегляду ОП та приведення її у відповідність до Стандарту. Зокрема ОП 2022 було у відповідності до Стандарту щодо обсягу практичної підготовки – 15 кредитів, у порівнянні з ОП 2019 <http://surl.li/efjbc> якою передбачалося 10 кредитів на практику. Збільшення обсягу практичної підготовки очевидно забезпечує більш ефективне формування і розвиток у майбутніх правників професійних умінь і навичок, що власне є результатами навчання на ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивно ОП характеризує те, що на ній передбачено «проведення частини практичних занять у формі судових засідань; відвідування судових засідань; безпосереднє ознайомлення з діяльністю державних органів; співпраця з державними органами, громадськими організаціями, що значно розширює можливості студентів зі стажування та працевлаштування». Викладачі з ОП вивчають досвід аналогічних іноземних ОП під час перебування у відповідних ЗВО в рамках академічної мобільності та впроваджують такий досвід в освітній процес на ОП в ОНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Фокус ОП в частині «підготовка фахівців, що мають володіти теорією та методами дослідження сучасної правової науки» не узгоджується зі Стандартом щодо опису предметної області в якому передбачено «загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп». Унікальність ОП не визначена. Додані додатково до Стандарту ЗК, ФК та ПРН значною мірою дублюють компетентності та результати навчання, закріплені у самому Стандарті. Додані ЗК17 та СК17 сформульовані некоректно через термін «уміння», а не «здатність», а саме цей термін слід використовувати наразі.

Додані РН переважно не корелюють з доданими компетентностями або дублюються. Рекомендуємо: у проєкті ОП 2023 – увідповіднити фокус ОП до опису предметної області (в частині «Методи, методики, технології» у Стандарті); розглянути варіанти визначення унікальності ОП з урахуванням регіональної специфіки; переглянути доцільність уведення в ОП додаткових до Стандарту компетентностей і ПРН, як варіант – увести такі компетентності і ПРН, які би відображали унікальність ОП з урахуванням регіональної специфіки.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП Право та освітня діяльність за цією програмою відповідають підкритеріям 1.1. та 1.3. ОП має чітко сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. До формування переліку результатів навчання залучаються роботодавці, їх пропозиції враховуються, як і досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. У результаті аналізу відповідності ОП до Критерію 1 «Проектування та цілі освітньої програми» ЕГ встановила відсутність критичних недоліків. Виявлені недоліки у рамках підкритеріїв 1.2. та 1.4. суттєво не впливають на функціонування ОП та досягнення цілей і програмних результатів, визначених у ній, і можуть бути усунуті у процесі поточної діяльності ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС. Це відповідає абз.1 ч.4 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту», згідно з яким, «Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС». З 240 кредитів ЄКТС на обов'язкові дисципліни відведено 180 кредитів, на вибіркові – 60 кредитів. В цій частині обсяг ОП відповідає п.15 ч.1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту», згідно з яким, особи, які навчаються у ЗВО, мають право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти». На практичну підготовку відведено 15 кредитів, що відповідає Стандарту. І обов'язкові, і вибіркові дисципліни в навчальному плані (НП) представлені двома блоками: 1. Цикл дисциплін загальної підготовки (39 кредитів); 2. Цикл дисциплін фахової та практичної підготовки (141 кредити). Такий поділ є достатньо умовним, оскільки, цикл загальної підготовки включає і такі дисципліни, як Іноземна мова за фахом та Українська мова за професійним спрямуванням, що вже за своїми назвами є професійними, а не загальними. ОК Інформаційні системи та технології, Ораторське мистецтво, Логіка, виходячи з аналізу їх силабусів, також мають професійне спрямування, забезпечують формування і фахових результатів навчання, як наприклад, Логіка – РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. В ОП представлено всі галузі вітчизняного права, а також міжнар публ і приват право і право ЄС. Отже, ОП відповідає Стандарту в частині «не менше 150 кредитів ЄКТС має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 081 Право, визначених Стандартом». У Розділі Х «Додаткові вимоги...» Стандарту (<http://surl.li/cslqp>) «Заочна форма здобуття ВО для бакалавр рівня ВО за спеціальн 081 Право забезпечується в обсязі не менше ніж 1/6 годин аудиторного (контактного) навантаження з НД від запланованих кредитів (ЄКТС)». З переважної більшості ОК цю вимогу виконано: Адміністративне право – загальний обсяг 210 годин, аудиторних занять 36; Кримінальне право – 390 годин, аудиторних занять 76 годин; Цивільне право – загалом 420 годин, аудиторне – 70. По деяким дисциплінам цю вимогу не дотримано повністю як: Теорія держави і права – 240 годин, аудиторне – 36 (мало би бути – не менше 40 годин); Історія держави і права України – загальний обсяг 120 годин, аудиторне 16 (мало би бути не менше 20).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

СЛС ОП показує розподіл ОК за роками і семестрами навчання, однак, не відображає взаємозв'язки НД, власне «Логічну послідовність вивчення обов'язкових компонентів ОП», як передбачено Положенням про ОП в ОНУ (с.28 <http://surl.li/gqtsj>). За результатами експертиз інших ОП у ЗВО вже були рекомендації «включити до ОП графічну структурно-логічну модель зі взаємозв'язками між ОК» (Звіт ЕГ <http://surl.li/mvknh> с.3). Лист МОНУ від 28.04.2017 №1/9-239 пропонує зразок ОП в якому СЛС «Рекомендується представляти у вигляді графа» (<http://surl.li/gsas> с.8).

З аналізу наявної схеми констатуємо що на ОП послідовно вивчаються теоретико-історичні, галузеві дисципліни, міжнародне право. На ОП передбачено Укр мова за проф спрямуванням (3 кр) і Філософія (4 кр), тобто є гуманітарна складова однак її варто розширити й доповнити історико-культурною. Певну роль в її забезпеченні відіграє Історія держави і права України (4 кр) яка однак не розглядає становлення української нації і культури. Необхідними є Історія України, історія української культури тощо, спрямовані на формування світоглядн і громадян якостей, загальнокультурн підготовки випускника (рішення Нацагенства <http://surl.li/vdkp>). «Університетська автономія не є релевантним обґрунтуванням для відмови від відповідних ОК або для їх перенесення до ВД» (Рішення Нацагенства від 21.06.2022 (<http://surl.li/cvwxr>). Варто збільшити обсяг кредит на Укр мову, на яку 3 кр, а на Ораторське мистецтво та Вступ до освітн процесу – по 4 кр, при тому, що ці ОК забезпечують лише ЗК, які можуть формуватися й іншими ОК. Виходячи із силабусу ОК Вступ до освітн процесу забезпечує у т.ч. СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правнич професії та її ролі у суспільстві, та ПРНО8. Застосовувати інститути міжнар публічн та приватн права, що не забезпечується змістом цієї ОК. Оратор мистецтво переважане інформацією про розвиток риторики, що немає практичного значення для правника, і фактично забезпечує лише один РН11. Мати базові навички риторики. ОК Вступ до освітн процесу містить тему Академічна доброчесність при цьому є ОК Основи академ письма. Отже, зміст ОК Вступ до освітн процесу, Оратор мистецтво, Основи академ письма доцільно переглянути, встановити реальне значення у підготовці правника та уникнути дублювання, можливо інтегрувати у рамках однієї ОК і вивільнити кредити для підсилення гуманіт та істор-культурн складових. В ОП представлено всі галузі вітчизняного права, а також міжнар публ і приват право і право ЄС. Засвоєння їх змісту у сукупності забезпечує досягнення усіх ФК. Під сумнівом лише СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів. Її може наприклад забезпечити дисципліна «Основи юридичної клінічної практики» яка готує студентів до роботи в Юридичній клініці у т.ч. до консультування клієнтів. Така дисципліна передбачена п.2.3 Типового положення про Юрклініку ЗВО (<http://surl.li/cfmfj>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Предмета область (об'єкт вивчення, цілі навчання, теоретичний зміст, методи, методика та технології, інструменти та обладнання) для Галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначено у відповідному Стандарті. Зміст ОП відповідає об'єкту вивчення. Всі ОК професійної та практичної підготовки у сукупності забезпечують вивчення права як соціального явища (об'єкт). Вивчення ОК Теорія держави і права, Конституційне право України, Конституційне право зарубіжних країн, Право ЄС, Міжнародний захист прав людини, дозволяє студентам засвоїти правові доктрини, цінності і принципи, в основу яких покладені права та основоположні свободи людини. Вивчення основних галузей матеріального і процесуального права, передбачених на ОП, сприяє у розумінні студентами природи і змісту основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин (цілі навчання). Обсяг годин на основні галузі права на ОП (конституційне право – 7кр, адміністративне право – 7кр, адмін судочинство – 3кр, цивільне–14кр, кримінальне–13 кр, кримінальне процесуальне – 6кр, трудове право – 3кр) достатній для формування відповідних фахових компетентностей, зокрема – СК7 Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. Вивчення цих та інших ОК передбачених на ОП (господарське, сімейне, екологічне, земельне, фінансове право) дають студентам «знання про: основи поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності, принципи, а також природу і зміст правових інститутів (теоретичний зміст предметної області). Разом з тим, ОК Ораторське мистецтво (4 кр) переважане інформацією про історичний розвиток риторики, практичне значення чого для правника є сумнівним, і фактично забезпечує лише один РН11. Мати базові навички риторики. ОК Вступ до освітнього процесу також містить інформацію, корисність якої для здобувача вищої юридичної освіти є сумнівною. Загалом ОК Ораторське мистецтво та Вступ до освітнього процесу мало чим пов'язані з предметною областю спеціальності 081 Право. Щодо методів, методик і технологій (стандартом передбачено: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методика правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; цифрові технології). В ОП фокус «акцентовано на підготовці фахівців, що мають володіти теорією та методами дослідження сучасної правової науки, ..», що виходить за межі предметної області бакалаврських ОП і є характерним для освітньо-наукового рівня. На ОП використовується сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси, що застосовуються в правовій діяльності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

На ОП з 240 кр ЄКТС на ВД відведено 60 кр, що відповідає п.15 ч.1 ст. 62 ЗУ «Про ВО», згідно з яким, особи, які навчаються у ЗВО, мають право на «вибір навчальних дисциплін ... в обсязі, .. не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС». На зустрічі 7 з адмін персоналом зазначили що модель вибірок у ЗВО змінювалася, на факультетах вона відрізняється і зараз: на біологічному – широкий загальний перелік ВД; є ОП, на яких здобувачам пропонують блоки ВД з 3-4 або більше ВД і потрібно обрати одну з них; передбачається і вибір ВД з різних рівнів підготовки. Керівник навчального відділу акцентувала: «ми не наполягаємо на конкретних моделях, немає узагальненої системи; гарант з НПП відпрацьовують механізм, найбільш прийнятний для конкретної ОП».

Відсутність єдиної моделі вибірковості не є недоліком і не порушує законодавство. У ЗВО встановлено правила, терміни обрання ВД, підстави «перевибору». На ОП переглядають переліки ВД для забезпечення їх актуальності і з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, наприклад роботодавці запропонували ВД Робота з електронними реєстрами й системами. Здобувачі пишуть заяви про вибір конкретних ВД від руки – ті, які навчаються офлан – в аудиторії і віддають у деканат, ті, які онлайн (за кордоном) фотографують свої заяви з підписом і надсилають елпоштою. Оптимальним наразі є електронний формат обрання ВД, заповнення гугл-форми (така практика поширена у вітчизняних ЗВО). ВД мають різний обсяг кр і нерівномірно розподілені по семестрам: у 2 сем – 2 ВД по 5 кр, у 3 сем – 1 ВД 4 кр, у 4 сем – 2 ВД по 5 кр, у 5 – 2 по 5 кр, у 6 – 1 ВД обсягом 5 кр, у 7 сем – немає ВД, у 8 – 1 ВД обсягом 4 кр і 3 ВД по 5 кр. З пояснень адмінперсоналу обсяг ВД залежить від обсягу інших ОК у певному році/семестрі. Різний обсяг кр унеможлиблює вибір із загального переліку. ВД в ОП та НП представлені двома блоками: Цикл загальної підготовки (14 кр); Цикл фахової та практичної підготовки (46 кр). В ОП та НП є назва «Вибіркова компонента №» (без вказівки на блоки), під час зустрічі 7 з адмін персоналом зазначали, що ВД представлені блоками. На сайті ЗВО є переліки ВД по рокам у т.ч. на 2023-2024 <http://surl.li/mwxxg> де «Вибіркові компоненти №» представлені блоками з 4-5 дисциплін. Окремо ВД викладено по рокам/ семестрам навчання <http://surl.li/mwydf>. Для д/ф та з/ф пропонують різні переліки ВД з урахуванням тривалості навчання на з/ф (4р. 10 місяців) <http://surl.li/mwyfq>. Здобувачі на зустрічі вказали, що їм зрозуміла процедура обрання, яку їм пояснюють перед написанням заяви в аудиторії. ЕГ вважає, що ця процедура й відповідне інформування здобувачів ускладнене, недостатньо прозоре й доступне. Необґрунтованим є поділ ВД на загальні та професійні, оскільки ВД не мають забезпечувати ФК (можуть це робити додатково до обов'язкових ОК). Здобувачами на запитання ЕГ чи є у них інд плани та/або чи знають вони про них, здобувачі вказали що не знають. На запит ЕГ надано 2 ІП, в яких немає назв ВД, немає підписів викладачів про виконання плану.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів в обсязі 15 кр. Є два види практики: Виробнича (9 кредитів) і Виробнича (правнича діяльність) (6 кредитів). Це відповідає Стандарту, за яким «не менше 15 кр ЄКТС повинно спрямовуватися на практику у сфері права, зокрема на базі юр служб органів місцевого самовряду, органів законодавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік ЗВО, у т.ч. обов'язковим є проходження практики в обсязі не менше 5 кр ЄКТС або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури». Базами під час Виробничої практики (правнича діяльність) (8 семестр) відповідно до програми є «суди, органи системи прокуратури та адвокатури» як і передбачено Стандартом. Базами виробничої практики (6 семестр) зазначено у програмі «можуть бути підприємства, установи, організації різних видів діяльності, а також навчальні кабінети, лабораторії, навч-виробн майстерні, навч-практик центри, кафедри Університету», що не повною мірою відповідає Стандарту, яким передбачено «практику у сфері права, зокрема на базі юрслужб органів місцевого самовряду, органів законодавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік ЗВО». При цьому завдання практики орієнтуються на ті органи, які визначені у Стандарті. Відсутня наскрізна програма передбачена Положенням про проведення практики студентів ЗВО України <http://surl.li/ctwnn>. Згідно з п.1.5 Положення на основі наскрізної програми розробляються робочі програми за видами практик. НПП і здобувачі зазначили що формування правни практик умінь забезпечує також моделювання судових засідань (є спеціальна аудиторія), аналіз кейсів з описом ситуацій та використанням норм-прав актив. У ЗВО є Юридична клініка продемонстрована під час огляду МТБ. Її приміщення відремонтовано з волонтер допомогою (зазначено на зустрічі з роботодавцями) громад організації – стейкхолдеру ОП. Юрклініка працює за попереднім записом клієнтів (зазначено завідувачем Юрклініки), вона є базою виробничої практики. У реєстрі Юрклінік на сайті Асоціації Юрклінік України <https://legalclinics.in.ua/pro-nas/revestr-yurydychnyh-kllinik/> клініки ОНУ ім. І. І. Мечникова немає, вона не є її членом, натомість участь у діяльності цього об'єднання дозволило бути обізнаними з останніми трендами у роботі Юрклінік і долучатися до загальних проєктів. У цілому практична підготовка на ОП забезпечує компетентності та ПРН для професійної діяльності. Робота в Юрклініці і на ін базах практик дозволяє сформувати і СК14 Здатність до консультування з прав питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів. Однак вже зазначалося у 2.2 про відсутність ОК з теоретичної підготовки до консультування, яку могла би забезпечити дисципліна «Основи юридичної практики» що готує студентів до роботи в Юрклініці у т.ч. до консультування клієнтів і яка передбачена п.2.3 Типового положення про Юрклініку ЗВО <http://surl.li/cfmfj>. Наявність такої дисципліни у переліку ВД не вирішує це питання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На ОП забезпечено умови для набуття здобувачами ВО soft skills, загальних компетентностей, закріплених в ОП на основі Стандарту ВО для спеціальності 081 Право першого (бакалаврського) рівня. У формуванні soft skills на ОП сприяють як обов'язкові дисципліни, так і ВД, як теоретичне навчання, так і практична підготовка. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, розвивається у здобувачів під час вивчення усіх НД, коли студенти читають, відповідають усно та письмово, пишуть реферати, курсові роботи, тези. Практично всі професійні (правничі) дисципліни забезпечують ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, ЗК11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, ЗК12 Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні

проблеми. ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології безпосередньо забезпечується ОК Інформаційні системи та технології. soft skills забезпечуються як змістом, так і методами і технологіями навчання і викладання, використовуваними в освітньому процесі. Завдяки їм розвивається ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, ЗК8 Здатність бути критичним і самокритичним, ЗК9. Здатність працювати в команді. Безпосередньо під час практики у здобувачів формуються ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, ЗК10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). soft skills управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, тощо формуються у студентів, коли вони організують свою навчальну діяльність згідно з графіком навчального процесу, навчальним планом, розкладом екзаменаційної сесії, виконуючи різні види робіт.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідний професійний стандарт наразі відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС. Строк навчання на денній формі – 3 роки 10 місяців, на заочній – 4 роки 10 місяців. Ми не знайшли документів, які б забороняли такий строк навчання на заочній формі, хоча загальна практика в Україні – однаковий строк навчання на денній та заочній формах – 3 роки 10 місяців. На зустрічах з гарантом та адмінперсоналом різницю у строках навчання пояснили тим, що заочники працюють і їм потрібно більше часу на навчання і виконання завдань. По рокам і семестрам навчання дисципліни розподілені загалом рівномірно: 1 семестр – 8 дисциплін 29 кредитів і позакредитна Фізкультура; 2 семестр – 8 дисциплін 29 кредитів і позакредитна Фізкультура; 3 семестр – 8 дисциплін 31 кредит; 4 семестр – 7 дисциплін і курсова робота 28 кредитів; 5 семестр – 8 дисциплін 29 кредитів, 6 семестр – 6 дисциплін, курсова робота і практика 31 кредит. Нерівномірний розподіл є на 4 курсі, де у 7 семестр – 7 дисциплін і курсова робота 23 кредити; 8 семестр – 7 дисциплін, практика і 2 атестаційних екзамени (загалом – 9 позицій) 37 кредитів. Необхідно провести перерозподіл дисциплін і навчального навантаження на 4 курсі навчання для урівноваження за семестрами й уникнення перевантаження здобувачів перед Атестацією. Навантаження одного навчального року на ОП становить 60 кредитів, що відповідає Положенню про організацію освітнього процесу (с.26) <http://surl.li/gmxxm> Виконана також вимога щодо обсягу годин у навчальному тижні <http://surl.li/mxcke> – відповідність до вимоги «не менше 16 та не більше 24 годин аудиторного часу для першого (бакалаврського) рівня» (зазначене Положення с.26). Здобувачі під час зустрічей не зазначили, що вони перевантажені. Опитування серед здобувачів щодо ступеня їх завантаженості /перевантаженості не проводилось. На сайті ЗВО викладена інформація щодо графіку освітнього процесу, розкладу занять, графік консультацій викладачів <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny> Реальне навантаження здобувачів забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильних сторін не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Вимога Стандарту щодо забезпечення на заочній формі «не менше ніж 1/6 годин аудиторн (контактн) навантаження з НД від запланован кредитів (ЄКТС)» не виконано щодо деяких ОК (ТДП, ІДПУ). Розподіл ОК у навчальному плані у два цикли – на дисципліни загальної та фахової і практичної підготовки є не достатньо обґрунтованим, деякі ОК, які віднесені до загальної підготовки, за своїм змістом є фаховими. Структурно-логічна схема ОП не відображає взаємозв'язки та взаємозалежності ОК. В ОП недостатній обсяг ОК, спрямованих на формування світоглядних і громадянських якостей, загальнокультурної підготовки випускника. Процедура вибору

ВД ускладнена, потребує більшої прозорості й доступності для здобувачів на ОП. Здобувачі не знають про індивідуальні плани, плутають їх з індивідуальним графіком, ці плани заповнені формально (без підписів викладачів, без назв ВД). Бази виробничої практики (6 семестр), визначені у програмі практики, не повною мірою відповідають Стандарту. Відсутня наскрізна програма практики, яка має бути основою для розробки робочих програм відповідних видів практики. Нерівномірний розподіл освітніх компонентів/ годин/ кредитів по семестрам на 4 курсі. Рекомендуємо: у робочому плані на 2024-2025 рік виконати вимогу Стандарту щодо забезпечення на заочній формі «не менше ніж 1/6 годин аудиторного (контактного) навантаження з НД від запланованих кредитів (ЄКТС)». Переглянути структуру НП щодо розподілу ОК на дисципліни загальної та фахової підготовки. Репрезентувати структурно-логічну схему ОП у вигляді графа. У проєкті ОП 2024 переглянути змістову наповненість циклу загальної підготовки, підсилити гуманітарну та історико-культурну складові. Не розподіляти ВД у блоки загальної та професійної підготовки, оскільки ВД не мають безпосередньо забезпечувати фахові компетентності; уніфікувати обсяг ВД і створити умови для здобувачів обирати із загального переліку. Забезпечити повну відповідність баз виробничої практики (6 семестр) до вимог Стандарту. Розробити наскрізну програму практики. Провести перерозподіл освітніх компонентів/ годин/ кредитів по семестрам на 4 курсі для уникнення перевантаження здобувачів перед Атестацією.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає визначеному критерію. Вирішальним для встановлення рівня відповідності за цим Критерієм до «В» є те, що: загальний обсяг ОП, а також обсяг, відведений на вибіркові дисципліни, відповідає до чинного законодавства (2.1., 2.4); зміст ОП має достатньо чітку структуру (2.2); зміст ОП відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (повна відповідність до 2.3); здобувачі на ОП реалізують своє право на вибір навчальних дисциплін (2.4); організація практичної підготовки здобувачів на ОП забезпечує формування компетентностей і ПРН для подальшої професійної правничої діяльності (2.5); на ОП забезпечується набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям (повна відповідність до 2.6); реальне навантаження здобувачів забезпечує досягнення цілей та ПРН (2.8). Недоліки, виявлені ЕГ – недосконалість структурно-логічної схеми ОП та часткова невідповідність до вимоги Стандарту щодо обсягу аудиторного навантаження на заочній формі навчання (2.1), необхідність збільшення обсягу ОК загальнокультурної підготовки (2.2), формальний підхід до заповнення індивідуальних планів (2.4), відсутність наскрізної програми практики (2.5), нерівномірний розподіл освітніх компонентів/ годин/ кредитів по семестрам на 4 курсі (2.8) можуть бути усунені у процесі поточної діяльності на ОП, враховані у проєкті ОП 2024 та у навчальному плані 2024-2025.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими для сприйняття вступникам. Правила є доступними для вступників та розміщені на сайті університету (<http://surl.li/lpqbw>) разом із додатками до Правил прийому, що дає можливість детальніше та краще ознайомитися із процесом вступу. Наявне доступне пояснення основних термінів та понять, що наявні у правилах. Положення Правил прийому до Одеського національного університету імені І.І. Мечникова є недискримінаційними за національністю, віком, гендером, станом здоров'я, соціальним статусом та ін. Конкурсний бал для вступу на спеціальність "Право" на основі ПЗСО та НРК5 в ОНУ імені І.І.Мечникова не може бути менше ніж 140 балів (120 балів для вступу на місце за кошти фізичних та/або юридичних осіб), що повністю відповідає Наказу МОН "Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році". Критерії оцінювання мотиваційних листів у випадку проведення конкурсного відбору з використанням мотиваційних листів ОНУ імені І.І.Мечникова є доступними та розміщені на сайті університету (<http://surl.li/mwavl>). У правилах для вступників зазначено, що мотиваційні листи проходять перевірку на оригінальність, однак не прописано яким чином та за допомогою якої системи проводиться перевірка. Правила прийому передбачають лояльний механізм укладання договору про навчання для осіб місце проживання яких зареєстроване (задеклароване) на тимчасово окупованій території та знаходяться на ній. В Положенні є чітко встановлені порядок подачі заяв через електронний кабінет вступника, етапи та строки вступної кампанії, а також перелік необхідних документів для вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

При вступі до Одеського національного університету імені І. І. Мечникова у 2023 році на ОПП “Право” абітурієнт повинен скласти Національний мультипредметний тест з української мови, математики та на вибір: історії України, іноземної мови, біології, фізики та хімії (перелік предметів для вступу є доступний у Додатку 4 до Правил прийому (<http://surl.li/mwldr>), тим самим перелік предметів з яких проходить тестування є перевіркою рівня початкових компетентностей вступників. Правилами прийому до Одеського національного університету імені І.І. Мечникова передбачено, мінімальний конкурсний бал для вступу на ОПП “Право” на основі ПЗСО та НРК5 не може бути менше ніж 140 балів (120 балів для вступу на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб), хоча у відомостях про самооцінювання зазначено 140/140. Перелік вагових коефіцієнтів оцінок з предметів національного мультипредметного тесту (НМТ), конкурсних предметів для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти на ОП “Право” розподілені таким чином: 0,35 - українська мова, 0,25 – математика (обов'язкові) історія України - 0,4, іноземна мова - 0,4, біологія - 0,25, хімія -0,25 і фізика - 0,25 (на вибір). Відповідно до розміщеної інформації на сайті університету (<http://surl.li/mwedg>) в результаті навчання на спеціальності «Право» в ОНУ ім. І. І. Мечникова студент здобуде такі професійні компетентності як: ведення діловодства, складання проектів правочинів, у тому числі – договорів, актів, заяв (у тому числі позовних), скарг (у тому числі апеляційних та касаційних), нотаріальних, локальних нормативних та інших документів правового характеру; застосування сучасних методів роботи при вирішенні правових питань, надбання навичок роботи із сучасною апаратурою, електронними базами нормативних актів, офіційними електронними реєстрами, тим самим попередньо названі предмети для вступу та їх ваговий коефіцієнт слугує вхідним фундаментом для розвитку майбутніх професійних компетентностей студента.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання отриманих студентами під час академічної мобільності регулюється Положенням про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://surl.li/mwfhv>). Процедура є зрозумілою та доступною для студентів. В положенні детально описано як саме відбувається перезарахування та як визнається сума кредитів, які необхідно опанувати. Під час зустрічі зі здобувачами студенти розповіли, що ознайомлені з процесом перезарахування дисциплін при переведенні з іншого ЗВО та при академічній мобільності. План дій студента після академічної мобільності(Еразмус+) також є висвітленим на сайті університету (<http://surl.li/mwflr>). Тут детально описана процедура перезарахування кредитів, отриманих у результаті участі у програмі академічної мобільності. В ОНУ імені І. І. Мечникова активно працює відділ міжнародних зв'язків, тим самим забезпечуючи підписаннями угод про співпрацю з закордонними університетами можливість здобувачам даної ОП активно долучатися до різних програм академічної мобільності, зокрема: семестр 2022/2023 навчального року – Олександра Гомонець (Варшавський університет, Польща); 2 семестр 2022/2023 навчального року – Марія-Тетяна Писарів (Грайфсвальдський університет, Німеччина); Олександра Гомонець (Варшавський університет, Польща); Іван Загорін (Сіваський республіканський університет, Туреччина); Вікторія Люлько (Університет Жешува, Польща); Кирило Юхтенко (Стокгольмський університет, Швеція).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті в ОНУ імені І. І. Мечникова регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://surl.li/lpwmn> Положення є зрозумілим для сприйняття, в ньому детально розписано роботу предметної комісії та її дії щодо перезарахування вивченої дисципліни. ОНУ імені І.І.Мечникова встановлює критерії для перезарахування дисципліни вивченою у неформальній освіті, а саме: тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її складовим: розділам, темам, індивідуальних завдань, які передбачені робочою програмою цієї навчальної дисципліни. Застосування цих положень на практиці не вдалося дослідити через відсутність на ОПП “Право” практики застосування визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Студенти ОПП “Право” активно стали залучатися до програм академічної мобільності, що позитивно впливає на їх особистісний та професійний розвиток та позитивно відобразиться на їх подальшому навчанню по поверненню. Документи, що стосуються правил вступу на ОП, процедури перезарахування дисциплін після академічної

мобільності, та положення про визнання РН, отриманих у неформальній освіті є чіткими та зрозумілими, вони є недискримінаційними та доступними на сайті ОНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутня практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Стосовно міжнародної співпраці рекомендуємо залучати здобувачів ОП “Право” до напряму Жан-Моне, аби дати можливість здобувачам краще розвинути свої навчальні компетентності у сфері Євроінтеграції.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

В загальному освітня діяльність за ОП “Право” відповідає критерію 3. Всі документи, що стосуються вступу, перезарахування дисциплін після академічної мобільності, положення визнання результатів у неформальній освіті є доступними для усіх здобувачів та стейкхолдерів. Виявлені недоліки не є суттєвими та стосуються переважно необхідності введення практики зарахування результатів навчання, отриманих за неформальною освітою.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основними формами навчання в ОНУ ім І.І.Мечникова відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова <http://surl.li/mwhfk> є навчальні заняття, самостійні роботи, практичні підготовки та контрольні заходи. Відповідно до Положення основними видами навчання є: лекції, семінарські завдання, практичні заняття, лабораторні заняття, індивідуальні заняття, консультації. Під час занять активно застосовуються інтерактивні методики проведення занять, а саме дискусії, ситуаційні аналізи, рольові ігри та ін. За аналізом таблиці 3 з відомостей СО форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню цілей та ПРН. На зустрічах зі здобувачами було підтверджено, для здобувачів позбавлених можливості відвідування занять в умовах воєнного стану відбувається підключення онлайн з аудиторій. За аналізом табл. 1 відомостей СО всі обов'язкові дисциплін, які передбачають заняття в аудиторіях передбачають використання мультимедійного обладнання або ж ноутбуків. Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано наявність в аудиторіях мультимедійних проекторів та вай-фай покриття. Під час зустрічей було з'ясовано, що в організації освітнього процесу в університеті використовують Google Classroom, але він є не основною платформою взаємодії. Також використовуються платформи Google Meet, Zoom, також як засоби спілкування використовуються такі соціальні мережі як Telegram та Viber. Студентоцентрований підхід забезпечується підтримкою адміністрацією студентських ініціатив, створення різноманітних гуртків з різних навчальних дисциплін для студентів, а також залучення студентів до Юридичної клініки при університеті, що дає можливість студентам спеціальності “Право” розвивати у собі навички консультування та можливість застосовувати здобуту теоретичну база застосовувати на практиці. Під час зустрічей зі здобувачами та студентським самоврядуванням було встановлено, що на ОП “Право” методи навчання і викладання базуються на принципах свободи слова і творчості, проведення наукових досліджень та використання їх результатів. Рівень задоволеності здобувачів методами навчання і викладання досліджується через анкетування з наступним оприлюдненням результатів. Рівень задоволеності здобувачів першого рівня вищої освіти навчальним процесом в цілому є задовільним. Також студенти можуть реалізовувати своє право на вільний вибір дисциплін, який регулюється Положенням про порядок реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін (<http://surl.li/gcrhd>) тим самим реалізовуючи принцип академічної свободи та студентоорієнтованого підходу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання на ОП “Право” в ОНУ імені І.І. Мечникова надається студентам у формах силабусів та робочих програм. Робочі програми навчальних дисциплін можна знайти у вільному доступі на сайті ЗВО, у вкладці економіко-правового факультету, у розділі кафедри та інші структурні підрозділи (<http://surl.li/mwhze>) зайшовши в блок навчально-методичні

матеріали. Під час зустрічей зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками було проговорено, що студенти отримують робочі програми та силабуси у групах в соціальних мережах (Телеграм, Вайбер), або ж через старост академічних груп. Також силабуси та робочі програми розміщуються в Google Classroom, що було продемонстровано на резервній зустрічі. Робочі програми навчальних дисциплін містять у собі мету, завдання, цілі, інтегральну, загальні та спеціальні фахові компетентності та програмні результати навчання. У силабусах передбачені також форми і методи навчання навчальної дисципліни, які поділяються на наочні, словесні та практичні методи. У силабусах зазначені методи поточного, підсумкового та періодичного контролю. Також детально продемонстрований розподіл балів за темами, перелік тем, матеріали для підготовки, інформацію про політику викладача щодо порушення дедлайнів та перескладання, щодо політики дотримання академічної доброчесності та політики відвідування занять. З критеріями оцінювання, контрольними заходами, дедлайнами та розподілом балів викладач ознайомлює студентів на першому занятті, якщо ж це вибіркова дисципліна то перше ознайомлення відбувається на презентації вибіркової дисципліни. Порядок проведення поточного, періодичного та підсумкового контролю, оцінювання знань і набуття фахових компетентностей здобувачами відповідає вимогам ЄКТС і визначається Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова (<http://surl.li/gmyhh>). На зустрічах зі здобувачами було чітко зрозуміло, що студенти як денної та к і заочної форм навчання мають вільний доступ до навчально-методичних матеріалів, а також у них налагоджена комунікація з викладачами через різні онлайн-канали зв'язку.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Методи навчання засновані на дослідженнях імплементовані в освітній процес таким чином, що на кожній кафедрі функціонують гуртки для забезпечення розширення знань студентів та залучення їх до дослідницької праці. Кафедри беруть участь в різноманітних наукових заходах, як організатор або співорганізатор наукових конференцій. Також кафедри залучаються до наукової діяльності, як надання наукових консультацій та експертиз за запитом Міністерства юстиції України, депутатів Верховної Ради України та інші. До наукової роботи залучають студентів, які під керівництвом викладачів кафедри беруть участь в різноманітних конференціях, готують самостійно та спільно з викладачами кафедри наукові статті у вітчизняних фахових та інших виданнях. Щорічно проводяться різні наукові конференції, наприклад: Міжнародна науково-практична конференція «Юридичні диспути з актуальних проблем приватного права», присвячена пам'яті С.В. Васьковського», Всеукраїнська наукова конференція «Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні», Круглий стіл з актуальних проблем міжнародного права. Також в межах інституту для студентів ОП «Право» проводиться щорічна звітна наукова студентська конференція ОНУ імені І.І. Мечникова де студенти мають можливість з допомогою викладачів підготувати тези та доповіді для виступів та обговорень актуальних тем. Збірники матеріалів конференцій розміщуються у репозитарії НБ ОНУ імені І.І. Мечникова. Інформацію стосовно наукової діяльності студентів спеціальності «Право» можна моніторити на сайті університету (<http://surl.li/mwieh>). Інформування студентів про різні можливості участі в наукових конференціях та дослідженнях здійснюється шляхом розсилки по корпоративних скриньках, а також у Фейсбуці та Телеграм-каналі відділу міжнародних зв'язків. Студенти також мають можливість проходити практику в Юридичній клініці при університеті, тим самим маючи можливість при розробці консультацій розвинути навички пошуку, збору та аналізу інформації.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Згідно п. 3.6 Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<http://surl.li/gmxxm>) робоча програма навчальної дисципліни переглядається щорічно на початку навчального року та перезатверджується на засіданні кафедри. Відповідно до Положення про освітні програми (<http://surl.li/gqtsj>) основними функціями групи забезпечення спеціальності є постійне оновлення змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик. Під час зустрічей викладачі зазначили, що вони оновлюють зміст навчальних дисциплін відповідно до змін у правовій доктрині, у силабусах у переліку рекомендованої літератури підготовки до практичних занять більшість джерел є новими та виданими впродовж 2018-2023 рр. Також навчальні курси оновлюються шляхом впровадження результатів, отриманих викладачами під час підготовки докторських та кандидатських дисертацій (наприклад, В.І. Труба та Л.М. Токарчук у 2021 році захистили докторські дисертації, результати яких впроваджено у навчальні курси «Сімейне право», «Цивільний процес», «Виконавче провадження»). Також викладачі на ОП «Право» часто беруть участь в академічних мобільностях, тим самим здобувають нові знання та досвід, що дозволить їм згодом впроваджувати нові практики на ОП «Право» в ОНУ імені І. І. Мечникова. Наприклад: проф. Степанова Т.В. в липні-серпні 2018 р. пройшла стажування у Європейському освітньому та правовому проєкті «Європейська інтеграція економіки, освіти та права» в Інституті Європейської Інтеграції (м.Варшава); доц. Кузнецова З.В. і доц. Левенець А.В. у 2019 р. пройшли підвищення кваліфікації в Міністерстві освіти та науки України за спільною програмою з Міжнародною громадською організацією «Універсальна екзаменаційна мережа (UE Universal Examination Network)» за темою «Основи тестології та розробки тестових завдань»; доц. Саракуца М.О. 17-24 квітня 2021 р. пройшла навчання у межах проєкту Центра досконалості Жана Моне програми Еразмус+ Європейського Союзу «Зовнішня політика і комунікації в ЄС» та інші. Інформація стосовно підвищення кваліфікації викладачів наявна на сайті кафедр (наприклад кафедра конституційного права та правосуддя <http://surl.li/mwipa>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Згідно з Стратегічними пріоритетами розвитку ОНУ імені І.І. Мечникова на 2020-2025 рр (<http://surl.li/lnuiq>), третім напрямком є інтернаціоналізація діяльності. Університет має понад 200 двосторонніх угод з ЗВО, міжнародними організаціями, науковими установами, є учасником програм «Erasmus+», «Horizont-2027», Jean Monnet, ін. Партнерами, в рамках програми «Erasmus+», є майже 30 університетів (<http://surl.li/gzinzr>). Повідомлення про можливі міжнародні обмінні програми здійснюють на сайті університету, внутрішніх каналах обміну інформацією та інших соціальних мережах. Студенти та НПП на ОП "Право" активно беруть участь в програмах міжнародної мобільності. Щорічно здобувачі та викладачі ОП беруть участь у міжнародних конференціях. Викладачі проходять закордонні стажування (наприклад, доц. О.О. Нігреєва, доц. Н.М. Булат, доц. В.Р. Барський та ін.), беруть участь в реалізації міжнародних проєктів. Інформація стосовно інтернаціоналізації розміщена на сайті університету (<http://surl.li/mwist>), де наявний перелік установ та міжнародних організацій з якими університет співпрацює. Викладачі ОНУ мають вільний доступ до різних баз даних, наприклад, до повнотекстової бази даних ScienceDirect – провідної інформаційної платформи Elsevier, яка містить 25% світових наукових публікацій. ОП передбачає ознайомлення здобувачів із світовими науковими здобутками у різних галузях шляхом проведення лекцій для студентів спеціальності "Право з іноземними партнерами, для прикладу: лекція Кароліни-Софі Рупп, професора Кільського університету Крістіана Альбрехта (ФРН) 17 травня 2023 року"; лекція професора Сінді Байз з Університету Південного Іллінойсу, США для студентів спеціальності "Право" про свободу слова у США та ЄС 24 квітня 2023 року; лекція Лори Лейн-Стіл, доцентки Університету Південної Кароліни (США) про практику Верховного Суду; лекція доцента Університету Миколая Коперника у Торуні (Польща) Юлії Капеланьської-Пшенговської для юристів ОНУ і багато інших лекцій які сприяють кращому ознайомленню здобувачів на ОП "Право" в ОНУ імені І. І. Мечникова зі світовими здобутками в науці.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Із зустрічей зі здобувачами, НПП та адміністрацією ОНУ імені І. І. Мечникова стало зрозуміло, що студенти та викладачі ОП "Право" стали частіше та активніше брати участь у програмах міжнародних мобільностей. Для студентів та викладачів це неоціненний досвід здобути нові корисні знання та імплементувати їх вже в своєму університеті та подальшому майбутньому.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутня одна єдина системи управління навчанням. Рекомендуємо провести опитування серед здобувачів, як вони ставляться до того, аби розпочався процес впровадження нової оптимізованої системи управління де буде зібрано все в одному додатку. Також рекомендуємо більше залучати роботодавців до оновлення змісту освіти на основі сучасних практик. Для прикладу, як зазначав один із роботодавців - це впровадження більшої кількості практик для студентів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи викладання та навчання цілком сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Здобувачі та викладачі активно залучаються у міжнародну мобільність та участь у заходах міжнародного рівня. Наведене вище недоліки певним чином суттєво не впливають на навчання здобувачів та викладання НПП. Тому діяльність ОП "Право" загалом відповідає критерію

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для

окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<http://surl.li/mwhfk>) в освітньому процесі використовують такі види контролю: вхідний, поточний, періодичний, підсумковий, атестація та інші. Здобувачі вищої освіти зобов'язані проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені навчальним планом із відповідної освітньої програми. Відповідно Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://surl.li/gmyhh>) вхідний контроль проводиться під час лекцій, практичних, лабораторних, семінарських занять на початку вивчення навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час лекцій, практичних, лабораторних, семінарських та індивідуально-консультативних занять. Основними формами і методами проведення поточного контролю є: усне, письмове опитування на лекційних, семінарських та практичних заняттях; оцінювання результатів вирішення завдань та практичних ситуацій (кейсів), виконання і захист лабораторних, практичних робіт; комп'ютерне або бланкове тестування тощо. Періодичний контроль здійснюється за змістовим модулем навчальної дисципліни й може передбачати виконання з відповідної дисципліни таких контрольних заходів: контрольних (інших письмових) робіт, проведення тестування та інших заходів за результатами вивчення певного змістового модуля. Доцільність проведення періодичного контролю визначає викладач, однак при його використанні відповідні форми контрольних заходів, система та критерії оцінювання знань повинні бути відображені у робочій програмі навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться з усіх навчальних 6 дисциплін, передбачених навчальним планом, у таких формах: залік, диференційований залік, іспит. Іспит із навчальної дисципліни складають у письмовій, усній або у формі комп'ютерного/бланкового тестування. Форми і методи поточного, підсумкового, та періодичного контролю результатів здобувачів вищої освіти і критеріїв їх оцінювання визначає робоча програма навчальної дисципліни, яку затверджує проректор з науково педагогічної роботи. Після затвердження відповідною кафедрою та схвалення навчально-методичною комісією факультету. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в ОНУ імені І. І. Мечникова здійснюється за 100-бальною шкалою, яка відповідно переводиться в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F). Під час зустрічей здобувачі та викладачі розповіли, що інформація про форми контрольних заходів, критеріїв оцінювання доводяться здобувачам на початку вивчення дисципліни безпосередньо викладачем. Також інформація стосовно критеріїв оцінювання розміщена в силабусах та робочих програмах, які можна знайти на сайті університету, або ж Classroom, або ж викладач надсилає студентам попередньо їх в Telegram або Viber.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти повною мірою відповідають вимогам Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року № 644 (<http://surl.li/gdljh>), згідно з яким атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену. Атестаційний екзамен має передбачати оцінювання досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом та освітньо-професійною програмою. Здобувачі складають два атестаційні екзамени – з конституційного та адміністративного права і з цивільного та кримінального права, про що випускники підтвердили на зустрічах. Програми атестаційних екзаменів розробляються і затверджуються в установленому порядку. Після чого розміщуються на офіційному сайті університету, на веб-сторінці економіко-правового факультету: Програма атестаційного екзамену з конституційного та адміністративного права (<http://surl.li/mydsq>); Програма атестаційного екзамену з цивільного та кримінального права (<http://surl.li/mydvj>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура контрольних заходів в університеті визначається такими документами: Положення про організацію освітнього процесу в університеті (<http://surl.li/gmxxm>), Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/gmyhh>), Положення про проведення контрольних заходів із використанням технологій дистанційного навчання здобувачів ВО (<http://surl.li/gmyhv>), Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності (<http://surl.li/mgqkq>), Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу (<http://surl.li/lydes>), Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення та зміни умов навчання (<http://surl.li/mjfeu>). Ці документи є зрозумілими та доступними, всі вони розміщені на сайті університету. У них чітко визначені правила проведення контрольних заходів. Під час проведення екзаменів залучаються два викладачі, один з яких лектор, задля того аби дотримуватися принципу неупередженості, об'єктивності та академічної доброчесності. Практика оцінювання знань здобувачів ОП «Право» свідчить про об'єктивність викладачів, оскільки випадків оскарження результатів контрольних заходів, а також конфліктів інтересів не зареєстровано, як вказано у відомостях СО та підтверджено на зустрічах з фокус-групами. Згідно з Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів ВО (<http://surl.li/gmyhh>) здобувач, що отримав незадовільну оцінку з правом перескладання, має право перескласти

залік/ іспит з навчальної дисципліни не більше двох разів. Друге перескладання передбачає створення комісії за розпорядженням декана факультету. Оцінка, отримана здобувачем в ході перескладання, є остаточною. Не допускається перескладання з метою підвищення оцінки. Протягом дії ОПП процедури ліквідації академічної заборгованості перед комісією не застосовувались. Процедури оскарження результатів контрольних заходів в університеті регулюються Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів ВО (<http://surl.li/gmxxm>). Здобувач, який не погоджується з оцінкою, має право звернутися до викладача й отримати ґрунтовне пояснення. У випадку незгоди з рішенням викладача здобувач має право звернутися з письмовою заявою (апеляцією) до декана (заступника декана) не пізніше наступного робочого дня після проведення іспиту або оголошення результатів підсумкового оцінювання. Заява здобувача має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії впродовж трьох робочих днів після її подання. Викладач, який проводив контрольний захід, має право бути присутнім на засіданні апеляційної комісії, але він не може входити до її складу. Здобувач має право бути присутнім на засіданні апеляційної комісії. За результатом апеляції оцінка навчальних результатів здобувача ВО не може бути зменшена. Випадки звернення ОП "Право" здобувачів щодо оскарження процедури на проведення та результатів контрольних заходів відсутні.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ОНУ імені І. І. Мечникова політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентують: Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://surl.li/lydes>) та Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://surl.li/gnpst>) Відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу ОНУ, перевірки на плагіат підлягають усі види наукових та кваліфікаційних робіт. З метою виявлення плагіату в ОНУ імені І.І. Мечникова використовують систему Unicheck. Для протидії можливим порушенням академічної доброчесності (списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, погрози тощо) застосовується: перевірка на плагіат; електронна скринька довіри університету (<http://surl.li/bjkqi>); фізична й електронна (dovira.epf@onu.edu.ua) скриньки довіри на економіко-правовому факультеті, які призначені для інформування щодо проявів академічної недоброчесності; популяризація принципів академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу; підписання викладачами та здобувачами декларацій про дотримання академічної доброчесності; анонімне анкетування здобувачів й ін. ОНУ популяризує академічну доброчесність через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості. Університет був учасником проекту SAIUP «Проект сприяння академічній доброчесності в Україні», є учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic IQ Initiative). Відповідальність за порушення академічної доброчесності врегульовано Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо), повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування, позбавлення академічної стипендії, позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання. За час дії ОП «Право» здобувачі не притягувалися до відповідальності за порушення академічної доброчесності. Під час зустрічей ЕГ було з'ясовано, що популяризацію академічної доброчесності варто підсилити, адже зустрічей зі студентами за останній навчальний рік стосовно теми дотримання та важливості академічної доброчесності практично не проводилось.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В ОНУ імені І. І. Мечникова хороша документальна база стосовно врегулювання тем контрольних заходів оцінки знань здобувачів, оцінювання здобувачів, критеріїв оцінювання та академічної доброчесності. Також в ОНУ імені І. І. Мечникова наявний Кодекс академічної доброчесності для учасників освітнього процесу, що регулює широке коло питань в сфері дотримання принципу академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність правопросвітницьких заходів для студентів щодо антикорупційної політики в ОНУ імені І. І. Мечникова. Рекомендуємо проводити більш активну співпрацю зі студентством у сфері антикорупційної діяльності та академічної доброчесності. Популяризувати тему важливості дотримання академічної доброчесності серед студентів з початку їхнього навчання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В цілому форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти, які дозволяють об'єктивно встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання є чіткими, зрозумілими та доступними. Форми проведення контрольних заходів та критерії оцінювання надаються здобувачам заздалегудь. Роботи здобувачів проходять технічну перевірку на запозичення. Робота стосовно теми конфліктів інтересів та проводиться лише з викладачами, які в свою чергу мають доносити цю інформацію студентам. Проаналізувавши звіт про самооцінювання та зустрічі, ЕГ робить висновок, що цьому критерію ОП "Право" відповідає на вказаному рівні.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Практично всі НПП, насамперед, які забезпечують обов'язкові ОК професійного спрямування мають вчений ступінь кандидата та/або доктора юридичних наук і вчене звання доцента та/або професора. НПП без наук ступеня і вченого звання але з вищою юр освітою долучаються до проведення семінарів з ОК Сімейне право, Цивільний процес, Цивільне право, Адміністративне право, Адмін судочинство. Щодо однієї з таких НПП вже заплановано захист канд дис. Викладач без ступеня і звання з вищою юр освітою забезпечує і лекції, і семінари з ОК Криміналістика (пройшла підвищ кваліфікації тема Удосконалення проф компетентності викладача юр дисциплін, 2023; є відповідальним виконавцем теми НДР Актуальні питання вдосконалення механізму кримінально-правового захисту; є автором розділу у монографії і статей у фахових виданнях за останні 5 років з проблематики ОК). У всіх НПП є відповідність мінімум до 4 Ліцензійних вимог, всі мають статті у фахових виданнях та проходили підвищ кваліфікації або стажування за останні 5 років, є учасниками міжнародних та всеукраїнських наук-практ конференцій. Тематика підвищення кваліфікації переважно відповідає до проблематики ОК, які вони забезпечують: ОК Господарське право – підвищення кваліфікації тема Правове регулювання підприємницької діяльності; ОК Цивільне право – Договірні зобов'язання; ОК Трудове право, Право соціального забезпечення – підвищення кваліфікації у Головному навчально-методичному центрі Держпраці. Разом з тим зазначимо. Не у всіх НПП є повна академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують: ОК Господарське право – статті є з адмін права та судочин; ОК Кримінальний процес – статті з кримінального права; ОК Кримінальне право – лише розділ у монографії у 2022, статей з проблематики ОК та іншої проблематики немає; ОК Цивільне право – немає статей у фахових виданнях у 2020, 2022, 2023, вказані навчально-методичні праці – для магістерського рівня; ОК Адміністративне право – наук статті є лише у 2021, навч-метод посібники лише у 2023. Тематика підвищення кваліфікації у деяких НПП хоч і є важливою не відповідає до ОК: Актуальні питання ЗЯВО – ОК Кримінальний процес; Особливості організації освітнього процесу в ЗВО юр спрямування – ОК Конституційне право України; Разом із Визначними Лідерами Сучасності – ОК Цивільне право. Позитивним є підвищення кваліфікації деяких НПП в юр установах як: Малиновський районний суд м.Одеси; Приватне підприємство «Юридичний департамент «Дікон Юг»; Асоціація «Одеська житлова спілка» (Тема: Вдосконалення навичок та знань у сфері договірних відносин щодо надання житлово-комунальних послуг у контексті європейської інтеграції України); Патентно-адвокатське бюро «Лекс-Інтелз», що дозволяє удосконалити й актуалізувати не лише теоретичні знання, але й правничі навички. Академічна та професійна кваліфікація НПП на ОП забезпечує досягнення цілей та ПРН, визначених в ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено акт для унормування процедур добору викладачів – Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Одеського національного університету імені І.І. Мечникова та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (оновлене) <http://surl.li/gmxyu> Відповідно до п.1.2 цього Положення, Прийняття на роботу НПП здійснюється на основі конкурсного відбору, який проводиться на засадах: відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, незалежності, колегіальності прийняття та об'єктивності й обґрунтованості рішень, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад НПП. Згідно з п.3.3 цього Положення, при відборі викладачів на ОП враховується: наявність відповідної вищої освіти; наявність і рівень наукового ступеня (доктора наук, доктора філософії (кандидата наук); наявність і рівень вченого звання; загальну кількість наукових праць, зокрема, у фахових виданнях із відповідної галузі, публікацій у виданнях з індексом цитування, опублікування методичних праць за останні 5 років; підвищення кваліфікації за останні 5 років; наявність щонайменше чотирьох досягнень у

професійній діяльності за останні п'ять років, визначених Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. У 6.1. ЕГ вже констатувала, що практично всі НПП, насамперед, які забезпечують обов'язкові ОК професійного спрямування мають вчений ступінь кандидата та/або доктора юридичних наук і вчене звання доцента та/або професора. У всіх НПП є відповідність мінімум до 4 Ліцензійних вимог, всі мають статті у фахових виданнях та проходили підвищення кваліфікації або стажування різної тематики за останні 5 років, були учасниками міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій, є розробниками навчально-методичних видань. НПП без наук ступеня і вченого звання але з вищою юридичною освітою долучаються лише до проведення семінарів. Під час зустрічей з НПП та адміністративним персоналом вони зазначали, що перелічені вище критерії/показники професійної активності НПП враховуються у процедурі конкурсного відбору. На сторінці Центру ЗЯО викладено Аналітичний звіт за результатами анкетування здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня ВО, які навчаються за ОПП 081«Право» <http://surl.li/mxtew> На с.5 викладено результати опитування щодо якості роботи викладачів, зокрема вказано: «54,1% опитаних вважають, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття теми, 40,5% частково з цим погоджуються», на с.6 – «Серед сильних сторін університету здобувачі ВО відмітили: професіоналізм, комунікабельність, компетентність і кваліфікацію викладачів, залучення здобувачів до наукової та практичної роботи, неупередженість викладачів та їх об'єктивне ставлення до кожного здобувача, прозорість системи оцінювання, доброзичливе середовище», що підтверджує високий професіоналізм НПП на ОП, рівень їх викладання, отже й ефективність процедури їх відбору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На економіко-правовому факультеті створено Дорадчу експертну раду факультету зі складу роботодавців для взаємодії з робочими проєктними групами з розроблення та супроводу освітніх програм, моніторингу якості освітньої діяльності на економіко-правовому факультеті. Для Спеціальності 081 Право до цієї Ради увійшли: представник юридичного відділу Малиновської районної адміністрації Одеської міської ради, кандидат юридичних наук; заступник голови Апеляційного суду Одеської області, кандидат юридичних наук, доцент; керуючий партнер АО «ЮРЛАЙН», кандидат юридичних наук, доцент; суддя П'ятого апеляційного адміністративного суду <http://surl.li/lisu>. Перелічені члени цієї Ради мають належний досвід професійної правничої діяльності та можуть надавати і надають (підтверджено на зустрічах з НПП та роботодавцями) суттєві рекомендації щодо покращення ОП Право бакалаврського рівня. Під час зустрічі з роботодавцями вони вказали на такі форми взаємодії зі здобувачами, НПП, гарантом, як: використання їх установ/ організацій як баз практики; надання рекомендацій щодо актуалізації змісту ОП, зокрема уведення дисциплін щодо використання інформаційно-комунікативних технологій у правничій діяльності, участі в «електронному суді», використання електронних баз даних та реєстрів; надання рекомендацій щодо поєднання теорії та юридичної практики. Партнер Юридичної фірми «Digilaw» вказала, що рекомендувала таку форму як «Ярмарок вакансій» і що така практика поширена у зарубіжних закладах освіти. Під час такого заходу Юридичні компанії репрезентують себе і пропонують вакансії випускникам.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Роботодавців запрошують читати лекції, наприклад лекцію з морського права провів суддя Малиновського районного суду м. Одеси, з цивільного процесуального права – суддя Апеляційного суду Одеської області. Партнер Юридичної фірми «Digilaw» провела лекцію англійською мовою з дисциплін ІТ-право. Вказала, що тісно співпрацює з викладачем дисципліни ІТ-право, обговорюють актуальні напрями й питання розвитку цієї сфери, що викладач враховує у програмі та в процесі навчання. Професіонали-практики проводять для здобувачів ОП екскурсії у свої установи/організації, наприклад до Апеляційного суду Одеської області, під час якої здобувачі ознайомлюються з роботою цього органу, відвідують судові засідання. Експерти у правничій галузі, наприклад суддя Апеляційного суду Одеської області, підбирають кейси (фабули справ) для муткортів та навчальних занять, адаптуючи кейси для студентів. Представник роботодавців (адвокат, голова правління Спільки юристів Одеської області, керуючий партнер ЮК «Legal Partner») запропонували додаткову систему практики, у тому числі літню, – відбираються студентів і їм даються реальні справи/ кейси переважно щодо захисту прав споживачів та/або захисту інформації, студенти пишуть позовні заяви і навіть ходили з ними до суду; зараз студентам-практикантам дають міні-справи з реєстру господарського суду, при цьому, студенти працюють у парах або малих групах (що сприяє у розвитку вмінь комунікувати, працювати в команді). Студентам учасникам таких практик надаються відповідні сертифікати. Вся ця інформація була отримана під час зустрічі з роботодавцями.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ОНУ створена система щодо сприяння професійному розвитку викладачів, підвищення їх кваліфікації через власні програми цього ЗВО <https://onu.edu.ua/uk/acad-office/pidvyschenya-kvalif-stag> Є програми, які спрямовані на розвиток soft skills та педагогічної майстерності викладача ЗВО як «Педагогічний професіоналізм особистості та діяльності сучасного викладача закладу вищої освіти» (запропоновано кафедрою педагогіки) <http://surl.li/mxxsd> У ЗВО є можливість підвищити кваліфікацію з іноземної мови – англійської <http://surl.li/mxxtw> Програми підвищення кваліфікації/ стажування пропонують також: кафедра загальноправових дисциплін та міжнародного

права – з «Теорії держави і права» <http://surl.li/mxxwk> ; кафедра загальноправових дисциплін та міжнародного права – з «Міжнародне право» <http://surl.li/mxxxj>; кафедра адміністративного і господарського права – з «Фахове спрямування викладачів адміністративно-правових дисциплін» (наскрізна навчальна програма). В ОНУ функціонує Навчально-науковий центр лідерства в освіті <https://onu.edu.ua/uk/structure/filials/leadership> Для викладачів та фахівців ОНУ та України Центр: розробив та проводить першу в Україні міждисциплінарну, сертифікаційну програму з підвищення кваліфікації «Основи медіації та діалогу»; проводить відкриті навчальні семінари (для усіх бажаючих за потребою) за базовою тематикою лідерства, зміцнення громад та конфліктології; розробив низку онлайн навчальних заходів, зокрема по методиці інтерактивного навчання онлайн. В ОНУ діє Центр мовної підготовки та мовної сертифікації <http://surl.li/gnzxa> який пропонує: Навчання на курсах іноземних мов: англійська, німецька, іспанська, французька, болгарська з можливістю скласти іспит для отримання сертифіката, що підтверджує рівень володіння іноземною мовою; Іспит на визначення рівня знань з іноземної мови (з отриманням сертифіката). Навчання та сертифікація здійснюється на оплатній основі. На бакалаврській ОП Право є викладачі, які скористалися послугами Центру і отримали сертифікат про володіння іноземною мовою на відповідному рівні. На економіко-правовому факультеті щорічно проводяться Науковий семінар зі спеціальності 081 Право для викладачів <http://surl.li/mxylh> та Навчально-методичний семінар <http://surl.li/mxylu> з актуальних питань організації освітнього процесу.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Відповідно до п. 5.12 Статуту ОНУ «За досягнення високих результатів у праці педагогічні, науково-педагогічні, наукові, інші працівники ОНУ імені І. І. Мечникова в установленому порядку за рішенням Вченої ради ОНУ імені І. І. Мечникова можуть бути представлені до державних і урядових нагород, присвоєння почесних звань, відзначення преміями, державними преміями, грамотами, іншими видами морального та матеріального заохочення» <http://surl.li/lnftt>. Додаток 3 до Колективного договору – Положення про матеріальне заохочення співробітників Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://surl.li/gmxse> п.2.1 передбачено такі види матеріального заохочення: встановлення надбавок до посадових окладів; преміювання працівників; надання матеріальної допомоги. Позитивною практикою є те, що преміювання працівників університету здійснюється за результатами (п.4.1): роботи структурних підрозділів за квартал, навчальний або календарний рік, за проведення заходів, спрямованих на підвищення іміджу та ділової репутації університету, за організацію та проведення конференцій, симпозіумів, конкурсів, олімпіад тощо; роботи щодо підготовки видання та розповсюдження сучасної наукової, навчально-методичної літератури та іншої продукції ОНУ; з нагоди свят. Передбачено також преміювання науково-педагогічних та наукових працівників за публікацію у календарному році у виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази даних Scopus або Web of Science у сумі 2000 грн., а також за кожне підвищення на одиницю значення індексу Хірше (h-індекс) в міжнародній наукометричній базі даних Scopus, як правило, за умови відображення у профілі автора та його статтях належності до ОНУ імені І.І. Мечникова. Преміювання здійснюється у сумі 1000 грн. за кожну одиницю h-індексу значень. Останні 2 види/підстави для преміювання є особливо важливими у сучасних умовах для стимулювання і мотивації викладачів до здійснення такої діяльності – публікація статей у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science. Під час зустрічей з НПП та адміністративним персоналом зазначалося, що до початку повномасштабної агресії російської федерації проти України таке преміювання здійснювалося регулярно. Викладачі вказали, що отримують державні нагороди до свят. В ОНУ наразі не проводиться рейтингове оцінювання (рейтингування) викладачів, що сьогодні вже є звичайною практикою для вітчизняних ЗВО і в тій чи іншій формі передбачено п.3 ч.2 ст.16 Закону України «Про вищу освіту» – «3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб».

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Практично всі НПП, насамперед, які забезпечують обов'язкові ОК професійного спрямування мають вчений ступінь кандидата та/або доктора юридичних наук і вчене звання доцента та/або професора. Позитивним є підвищення кваліфікації деяких НПП в юридичних установах/організаціях, що дозволяє удосконалити й актуалізувати не лише теоретичні знання, але й правничі навички. На ОП підтримуються тісні зв'язки з представниками роботодавців, експертів у правничій галузі, професіоналами-практиками, які надають конкретні рекомендації щодо змісту та методів навчання по різних ОК. В ОНУ створена система сприяння професійному розвитку викладачів, підвищення їх кваліфікації через власні програми та курси цього ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не у всіх НПП є повна академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують, мінімальна кількість (за один або два роки, а не за кожний з п'яти останніх років) наукових праць з проблематики ОК. Тематика підвищення кваліфікації у деяких НПП хоч і є важливою, не відповідає до проблематики ОК, які вони забезпечують. Відсутність рейтингового оцінювання викладачів. Рекомендуємо: Для забезпечення відповідності результатів наукової

діяльності викладачів до тематики обов'язкових компонентів на ОП, які вони забезпечують, упродовж 2024 року опублікувати статті у наукових фахових виданнях з відповідної тематики; НПП підвищувати кваліфікацію як щодо soft skills чи викладацької майстерності, так і з проблематики ОК, які забезпечують; запровадити практику рейтингування НПП, створення загального університетського та/бо факультетського рейтингу викладачів з оприлюдненням цієї інформації на сайті, а відповідний показник/ оцінку/ місце у рейтингу розглядати як підставу для стимулювання/ відзначення викладачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма та/або освітня діяльність за цією програмою відповідає визначеному критерію. Вирішальним для оцінювання є повна відповідність ОП до підкритеріїв 6.2. (процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і забезпечують необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП); 6.3. (до організації та реалізації освітнього процесу на ОП залучаються роботодавці); 6.4. (до аудиторних занять на ОП залучаються професіонали-практики, експерти в галузі, представники роботодавців); 6.5. (ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями). Недоліки щодо підкритерію 6.1. не є критичними і можуть бути усунуті у процесі поточної діяльності на ОП, як рекомендація у рамках підкритерію 6.6. може бути врахована у поточній діяльності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В ОНУ ім. І.І. Мечникова є 19 навчальних корпусів, лабораторії, бібліотека, чотири музеї, комп'ютерні класи, ботанічний сад, гуртожитки, спортивні зали, стадіон, їдальні, буфети, медпункти. Економіко-правовий факультет, який забезпечує дану ОП, має достатню кількість аудиторій, які забезпечені мультимедійними проекторами, Wi-Fi, 2 комп'ютерні класи з мережею Інтернет, «Віртуальну навчальну лабораторію «Industry 4.0», обладнану в 2021 р. У бібліотеці наявний доступ до наукометричних баз даних Web of Science, ScienceDirect, East View, EBSCOhost, ЛІГА ЗАКОН. У Центрі навчальної літератури наявні 3 комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет, обсяг фондів навчальної та наукової літератури близько 4 млн. примірників, про що було зазначено під час зустрічі з Директором бібліотеки. За 2022-2023 року до Наукової бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова у межах ОП надійшло 14 одиниць навчальної літератури, видані протягом 2020-2023 років. Здобувачі можуть проживати у гуртожитку. Позитивним є наявність обладнаної аудиторії для проведення моделювань судових засідань із процесуальних навчальних дисциплін. Доцільно також розглянути можливість обладнати криміналістичну лабораторію для навчальних дисциплін кримінально-правового циклу. В університеті діє Рада молодих вчених. Її проектами стали англomовні розмовні клуби, міжнародні науково-практичні конференції, вебінари, тематичні виставки, наукові конкурси (<https://onu.edu.ua/uk/science/rada-molodykh-vchenykh>). З метою апробації наукових досліджень в університеті проводиться щорічні наукові конференції: Міжнародна науково-практична конференція «Юридичні диспути з актуальних проблем приватного права», Міжнародна конференція «Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та в світі». Інформація про конференції оприлюднюється на сайті університету та на веб-сторінках кафедр. ОНУ має власний електронний репозитарій. Під час зустрічі з керівництвом ЗВО встановлено, що зруйнованих корпусів навчальних приміщень внаслідок російської агресії немає. Таким чином, фінансові, матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення ОП є достатніми для досягнення цілей та програмних результатів навчання за цією ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури ОНУ, у тому числі – бібліотек, спортивної зали, Центру культури і дозвілля, Психологічної служби, Юридичного центру, відновленої після ремонту Юридичної клініки саме для здобувачів цієї ОП тощо. Викладачі та здобувачі мають можливість брати участь у круглих столах, науково-практичних конференціях. У локальній мережі знаходиться 130 комп'ютерів з безкоштовним доступом до мережі Інтернет через (Wi-Fi). Закладом вищої освіти забезпечено можливість оприлюднення результатів наукових досліджень здобувачів та викладачів у науковому журналі «Правова держава», що входить до Переліку фахових видань категорії «Б» (<http://pd.onu.edu.ua/announcement/view/1383>). Однак в процесі фокус-зустрічей з викладачами ОП встановлено, що оприлюднення результатів наукових досліджень у

науковому журналі «Правова держава» здійснюється на платній основі – у розмірі близько вісімсот гривень за публікацію.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Опитування серед здобувачів вищої освіти на ОП щодо врахування їхніх потреб та інтересів не проводиться. У ЗВО наявне укриття, яке двічі пройшло необхідну сертифікацію, обладнане всім необхідним для безпечного перебування учасників освітнього процесу під час повітряної тривоги. Навчальні корпуси ОНУ повністю укомплектовані протипожежними засобами, обладнані пандусами та ліфтом для маломобільних груп. На базі ЗВО забезпечено можливість безкоштовного обслуговування у поліклініці та медичному пункті, розташованому у гуртожитку. Здобувачі ОП мають можливість вільного користуватися культурно-спортивною, оздоровчими базами (база відпочинку «Чорноморка» <http://onu.edu.ua/uk/infostud/chornomorka>, відвідувати спортивні секції <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/chairs/sport>, Центр культури та дозвілля http://onu.edu.ua/uk/culture/culture_center). Для психологічної підтримки здобувачів створено Психологічну службу ОНУ <http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>, яка разом із профспілковою організацією студентів і аспірантів забезпечує формування сприятливого психологічного клімату, забезпечуючи відповідний рівень психічного здоров'я здобувачів. Під час зустрічей ЕГ з представниками органів студентського самоврядування встановлено високу активність представників студентського самоврядування, якими був створений коворкінг «ONU HUB» <http://onu.edu.ua/uk/infostud/selfgov>, який покликаний зробити освітній процес ще більш комфортним. ЕГ дійшла висновку про забезпечення закладом вищої освіти безпечного освітнього середовища здобувачам.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів в ОНУ ім. І.І. Мечникова забезпечують гарант, завідувачі кафедр, декан факультету, викладачі, куратори академічних груп, представники студентського самоврядування. В інформаційній підтримці значну роль відіграє інтернет-комунікація, зокрема веб-сторінки: ЕПФ <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny> - інформація про ОП, програми дисциплін, каталог вибіркових дисциплін; забезпечуючі кафедри - навчальні матеріали; деканат - графік освітнього процесу, розклад занять, графік заліково-екзаменаційної сесії, календар подій; репозитарій – безоплатний доступ до наукових і навчально-методичних робіт викладачів. Також надається організаційна, консультативна та інформаційна підтримка шляхом розміщення основних відомостей у соціальних мережах Telegram, Facebook, Instagram. Оперативну інформацію здобувачі отримують на особисту корпоративну пошту, яка створюється кожному здобувачу протягом 2 тижнів з моменту зарахування на навчання, що підтверджено також здобувачами під час зустрічі. Захистом інтересів здобувачів займається і профком студентів та аспірантів ОНУ (<http://studprofkom.onu.edu.ua/>), основними напрямками роботи якого є соціальна підтримка, поліпшення побутових умов у гуртожитках, організація оздоровлення та відпочинку. Для особистих звернень здобувачів працює «Скринька довіри ОНУ» (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/suggestbox>), скринька довіри ЕПФ (у холі). Консультативна, психологічна та юридична підтримка в залежності від ситуації надається працівниками Психологічної служби (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>) та Юридичного центру (<http://onu.edu.ua/uk/lawcenter>). Здобувачам цієї ОП надаються академічні та соціальні стипендії. Соціальні стипендії надаються також дітям учасників бойових дій. Активну участь у призначенні стипендій цієї ОП відіграють органи студентського самоврядування. Проте недостатньою є підтримка здобувачів вищої освіти під час використання технологій дистанційного навчання, оскільки ЗВО не створено єдиної платформи для цього, також відсутні чіткі вимоги щодо наповнення дистанційних ресурсів навчально-методичними матеріалами. Таким чином, освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів, що навчаються за цією ОП є на належному рівні, але потребують належної підтримки технології онлайн навчання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Навчальні корпуси обладнані таким чином, щоб забезпечити належне навчання для осіб з особливими освітніми потребами. Для належної реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, що навчаються за відповідною ОП в ОНУ запроваджено механізм супроводу таких здобувачів на економіко-правовому факультеті, що підтверджується Розпорядженнями декана ЕПФ № 177а від 03.09.20 р. та №211 від 02.09.22 р. З метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти особам з особливими фізичними потребами на ЕПФ призначено відповідальну особу доц. Масіна В.М., який в індивідуальному порядку визначає супроводжуючого з числа здобувачів, кураторів, представників студентського самоврядування чи профкому факультету (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/epf/rozporyadgenya_pro_suprovid.pdf). Згідно з правилами прийому (<http://onu.edu.ua/uk/abitur>) у разі подання документів на участь у конкурсному відборі особами з особливими освітніми потребами ОНУ забезпечує відповідні умови для проходження ними вступних іспитів та співбесід. Забезпечено вільний доступ у навчальний корпус (аудиторії, приміщення для консультацій, бібліотека), де навчаються здобувачі даної ОП (відсутність сходів), доступ до Інтернет-ресурсів та фондів бібліотеки завдяки

зручному розташуванню комп'ютерних місць, каталогів і літератури в читальних залах на перших поверхах філій бібліотеки. Контактний телефон чергової особи для супроводу осіб з особливими потребами знаходиться на вахті кожного корпусу ОНУ; черговий асистує особу з особливими освітніми потребами при вирішенні всіх питань, надає допомогу при пересуванні у приміщеннях та на території університету. Здобувачі із особливими освітніми потребами мають змогу навчатись за індивідуальним графіком (за рішенням Вченої ради факультету). На ОП навчаються 4 особи з особливими освітніми потребами, під час огляду матеріально-технічної бази ОНУ у дистанційному форматі ЕГ побачила, що на вході до центрального навчального корпусу та гуртожитку розташовані пандуси, ліфт та вбиральня для маломобільних груп. ЕГ робить висновок, що ЗВО створені достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, що навчаються за ОП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій врегульовані: Положенням про політику та врегулювання конфліктних ситуацій у ОНУ ім. І.І.Мечникова (<https://cutt.ly/2bCpmMJ>); Антикорупційною програмою ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/anticorrupt.pdf>), згідно з якими учасники освітнього процесу мають право на захист честі та гідності, на захист від фізичного/психічного насильства, експлуатації. Положенням про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozregulirovanie-kofliktov.pdf>) визначено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. З метою оперативного реагування на можливі порушення антикорупційного законодавства в ОНУ існують уповноважені особи з питань запобігання та виявлення корупції (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/kerivnytstvo>). Відповідальною особою з питань протидії корупції на ЕПФ є Дришлюк І.А. Інформацію про порушення прав людини та статуту ЗВО можна надати анонімно через скриньку довіри на 1 поверсі факультету, за телефоном 048-731-74-67, або на електронну пошту dovira@onu.edu.ua (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/suggestbox#>). При виникненні конфлікту у здобувачів є можливість звернутися до профкому, відділу кадрів, деканату. Відповідно до вищезазначеного Положення, в ОНУ діє Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. На зустрічі зі здобувачами вони чітко вказали до кого можуть звернутись із відповідною заявою або на ім'я декана, або куратора, гаранта тощо. Про способи та наслідки вирішення конфліктних ситуацій зацікавлені сторони повідомляються особисто та конфіденційно. Психологічну підтримку учасників освітнього процесу здійснює психологічна служба (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>). Конфліктні ситуації в процесі реалізації ОП не виникали, про що підтвердили здобувачі та викладачі під час зустрічей.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Достатні матеріально-технічні ресурси для здійснення освітньої діяльності. Створене безпечне освітнє середовище для учасників освітнього процесу, у тому числі наявне укриття, яке пройшло необхідну сертифікацію. Створено належні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, а зокрема, затверджено процедуру супроводу останніх. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій оприлюднені, та зрозумілі для учасників освітнього процесу. Позитивним є наявність обладнаної аудиторії для проведення моделювань судових засідань із процесуальних навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не забезпечено можливості безоплатного публікування викладачами результатів наукових досліджень у науковому журналі «Правова держава». Відсутня єдина дистанційну платформу для зручності навчання здобувачів із встановленими чіткими вимогами щодо її наповнення. Відсутня криміналістична лабораторія для навчальних дисциплін кримінально-правового циклу. Рекомендаціями ЕГ у межах даного критерію є наступні: забезпечити можливість безоплатного оприлюднення викладачами результатів наукових досліджень у науковому журналі «Правова держава»; запровадити єдину дистанційну платформу для зручності навчання здобувачів та встановити чіткі вимоги щодо її наповнення; розглянути можливість обладнання криміналістичної лабораторії для навчальних дисциплін кримінально-правового циклу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наведені недоліки не є суттєвими, в ОНУ імені І.І. Мечникова створене безпечне і належне освітнє середовище, а матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне дозволяють досягти визначених ОП цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються Політикою ЗЯВО (<https://cutt.ly/XwTW2N3N>), Положенням про ОП (<https://cutt.ly/VwTW9WLk>), Положенням про систему ВЗЯ в ОНУ (<https://cutt.ly/UwTW3EgC>), Положенням про моніторинг якості освіти в ОНУ (<http://surl.li/lsszm>), Положенням про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти в ОНУ (<http://surl.li/mkgdv>). Моніторинг на рівні ОП здійснюється, як правило, членами робочої групи програми за участі профільних кафедр із залученням представників органів студентського самоврядування. Відповідальність за організацію і проведення моніторингу на рівні ОП покладається на її гаранта. Результати моніторингу не менш як один раз рік обговорюються на Науково-методичній комісії і на вченій раді відповідного факультету. Звіти з моніторингу на рівні ОП подаються до Центру ЗЯО Університету. Проте, оприлюднених Звітів з моніторингу на сайті за цією ОП не виявлено (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iaкости-osvity>). Вони були подані на запит ЕГ. Питання щодо необхідності перегляду ОП щорічно розглядаються на засіданні проектної групи за відповідним поданням гаранта ОП на основі аналізу та оцінки результатів моніторингу. Результатом перегляду ОП можуть бути рішення про оновлення, закриття ОП або про відсутність потреби у змінах ОП. Розпорядженням № 19 від 12.03.2020 заплановано проведення якості викладання за ОП. Проводяться опитування здобувачів щодо якості викладацької діяльності. На сторінці Центру ЗЯО викладено Аналітичний звіт за результатами анкетування здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня ВО, які навчаються за ОПП 081«Право» <http://surl.li/mxtew> На с.5 викладено результати опитування щодо якості роботи викладачів, зокрема вказано: «54,1% опитаних вважають, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття теми, 40,5% частково з цим погоджуються», на с.6 – «Серед сильних сторін університету здобувачі ВО відмітили: професіоналізм, комунікабельність, компетентність і кваліфікацію викладачів, залучення здобувачів до наукової та практичної роботи, неупередженість викладачів та їх об'єктивне ставлення до кожного здобувача, прозорість системи оцінювання, доброзичливе середовище». Відсутні результати опитувань здобувачів вищої освіти за 2020/2021 та 2021/2022 навчальні роки. Відсутні на сайті результати оцінювання здобувачів вищої освіти за 2021/2022 та 2022/2023 навчальні роки (<http://surl.li/gnpps>), що також свідчить про неповне дотримання ЗВО внутрішніх процедур ЗЯВО. Останні зміни до ОП «Право» були внесені з метою узгодження переліку, структури та змісту компонент ОП із Стандартом вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень ВО, галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право». У 2023 році ОП не змінювалась. ЕГ зробила висновок про загалом відповідність ОП «Право» і освітньої діяльності ЗВО за цим підкритерієм.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За результатами аналізу Аналітичного звіту з анкетування тільки у 2022/2023 році, які навчаються за ОП «Право» (<http://surl.li/mxtew>) встановлено, що їхні пропозиції включити ОК «Фінансова грамотність», «Банківське право», «Кримінальна психологія» не враховано у вибіркових ОК. Аналіз каталогу ВД не містить цих дисциплін, у звіті щодо обговорення ОП не зазначено обґрунтування чому ці ОК не були включені (<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/9562>). Доцільно враховувати пропозиції та побажання здобувачів ВО. П.2.15 Положення про опитування зазначено, що результати опитувань здобувачів ВО в узагальненому вигляді оприлюднюються на сторінці Центру якості освіти та веб-сайту. Проте, на веб-сайті узагальнених результатів якості викладацької діяльності немає, а узагальнені результати опитування щодо якості освіти та якості освітньої програми є тільки за 2022/2023 навчальний рік. За попередні навчальні роки на сайті (2021/2022, 2020/2021) вони відсутні. Опитувань за попередні роки немає, появляються вони з 2022/2023 навчального року, в той час як ОП реалізується з 2019 року. У ЗВО активне студентське самоврядування, яке займається різними проектами. Проте, доцільно інституційно залучати їх до процесу перегляду, оновлення та вдосконалення змісту ОП. Під час зустрічі К. Мальцева зазначила, що за її пропозицією до ВД включено «Інформаційні технології у цивільному процесі». Така дисципліна, дійсно, є серед переліку ВД. Проте, із протоколу № 1 від 05 січня 2022 року робочої групи випливає, що у неї було зовсім інше побажання спрямоване на реалізацію «м'яких навичок» та участі в різних конкурсах. Із аналізу Витягів з протоколу засідання навчально-методичної комісії №10 від 22 липня 2022 року, Витягу з протоколу № 6 від 31 березня 2022 року засідання Вченої ради, Витягу з протоколу № 1 від 23 серпня 2022 року засідання Вченої ради представники студентського самоврядування у цих засіданнях участі не брали, що свідчить про те, що обговорення змін до ОП проходило без їхньої участі, оскільки серед присутніх у двох протоколах немає представників студентського самоврядування. В той же час ЗВО декларує, що вони входять до Вчених рад і беруть участь у процесах ВЗЯО. За результатами аналізу Протоколів № 1 від 05 січня 2022 року, № 2 від 28 березня 2022 року, № 3 від 21 липня 2022

року засідання робочої групи ОП, № 8 від 03 травня 2023 року, протоколу № 3 від 26 листопада 2021 року незрозуміло, які конкретно пропозиції здобувачів та інших стейкхолдерів враховано при перегляді ОП. Під час зустрічей здобувачі зазначали, що представники адміністрації завжди відкриті до комунікації і дослухаються до їх пропозицій. Таким чином, ЕГ робить висновок що залучення здобувачів та органів студ самоврядування до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур ВЗАО потребує більш системного підходу. Доцільно налагодити чіткий механізм перегляду ОП з участю усіх зацікавлених сторін, удосконалити механізм опитування здобувачів та представників студентського самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучаються до розробки й перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості через засідання кафедр, участі в науково-практичних конференціях, запрошення до розгляду проекту ОП на предмет погодження останнього у формі рецензій, висловлювати пропозиції під час громадського обговорення проекту ОП. Стейкхолдерами є провідний науковий співробітник Державного науково-дослідного інституту МВС України; представники філії Державної установи «Центр пробації» в Одеській області; партнери Партнер Юридичної фірми Digilaw, які надали свої рецензії на ОП. Надані рецензії роботодавців не містять пропозицій щодо вдосконалення ОП. До опитувань у формі анкетувань роботодавці не залучались, проте, під час зустрічі вони вказали, що підтримують зв'язки з гарантом ОП і конкретними викладачами та надають безпосередньо свої рекомендації/пропозиції. Доприкладу, партнер Юридичної фірми «Digilaw» вказала, що тісно співпрацює з викладачем дисципліни IT-право, обговорюють актуальні напрями й питання розвитку цієї сфери, що викладач враховує у програмі та в процесі навчання. Деяко ускладнено подання пропозицій до ОП під час громадського обговорення, оскільки відповідні вкладки на сайті не містять можливостей подання пропозицій саме за цією ОП. З метою отримання пропозицій від роботодавців, ЕГ рекомендує проводити їхні регулярні опитування, а також залучити до реального рецензування ОП, зокрема, роботодавців таких юридичних професій як суди, прокуратура, нотаріат, оскільки навіть Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачає визначені бази для проходження практики і тому отримання рецензій з пропозиціями по вдосконаленню ОП від них вбачається доцільним. ЕГ рекомендує створити умови для подання пропозицій роботодавцями через вкладку на сайті в розділі Громадське обговорення через відповідно створену таблицю із загальним доступом до неї різних зацікавлених сторін. На підставі викладеного, ЕГ робить висновок про те, що роботодавці долучаються до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості останньої.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ОНУ існує Відділ (бюро) сприяння працевлаштуванню випускників та студентів (<http://surl.li/bjmeb> та <http://depwork.onu.edu.ua/>), який здійснює збір інформації щодо працевлаштування та кар'єрного шляху випускників. Крім цього за роботу з випускниками відповідають гаранті ОП, випускові кафедри, факультети (<http://surl.li/myupux>). В ОНУ діє громадська організація «Асоціація випускників ОНУ імені І.І. Мечникова», одним із завдань якої є сприяння поліпшенню змісту освіти, якості й ефективності підготовки фахівців. На запит ЕГ надано інформацію про працевлаштування випускників цієї ОП (<blob:https://office.naqa.gov.ua/dfcoe026-2ea6-4379-8a05-fa9cb7a07bc7>). З її аналізу можна зробити висновок, що зазначена робота проводиться не системно. Потрібно активніше проводити збір необхідної інформації для розуміння особливостей працевлаштування випускників цієї ОП. На зустрічі з випускниками вони зазначили, що опитування з ними не проводились. Тому, з метою отримання зауважень та пропозицій до ОП необхідно організувати опитування випускників, залучити їх до участі в засіданнях робочих груп, засіданнях кафедр, де обговорюється ОП. Також, доцільно розглянути можливість проведення щорічних зустрічей з випускниками з метою відслідковування їх кар'єрного шляху, інформувати їх про діяльність «Асоціації випускників» та запрошувати до цієї організації.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

За результатами процедур внутрішнього забезпечення якості було сформовано такі пропозиції щодо поліпшення ОП: 1. Приділити більшу увагу практичній підготовці з дисциплін професійного спрямування. 2. Активізувати роботу щодо інформування здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП, її реалізації. Доказами реагування на виявлені недоліки є: 1. За результатами аналізу навчального плану 2022 року ЕГ пересвідчилась, що, дійсно, по деяких професійних дисциплін збільшилась кількість годин для проведення практичних занять. 2. Доказів активізації роботи по даному недоліку щодо інформування здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП, її реалізації немає (в протоколах робочих груп, Вченої ради, НМК, кафедр відсутні відомості щодо інформування). Під час зустрічі 7 з адміністративним персоналом вони повідомили, що недоліків і пропозицій по вдосконаленню цієї ОП немає. В Аналітичній довідці за 2022/2023 за цією ОП рекомендовано: на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни про систему та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, політики курсу щодо вимог викладача, їхнього обов'язкового дотримання впродовж вивчення навчальної дисципліни (враховано, в робочих

програмах є критерії оцінювання); вивчити стан використання викладачами інноваційних технологій навчання у процесі викладання навчальних дисциплін; провести методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі інноваційних технологій навчання (враховано – на економіко-правовому факультеті щорічно проводяться Науковий семінар зі спеціальності 081 Право для викладачів <http://surl.li/mxyulh> та Навчально-методичний семінар <http://surl.li/mxyulu> з актуальних питань організації освітнього процесу). Таким чином, внутрішня система забезпечення якості загалом реагує на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться вперше. Гаранту ОП, Центру забезпечення якості необхідно систематизувати пропозиції та зауваження, які висловлюються під час акредитації за іншими ОП. Так, наприклад, ГЕР за ОП Біотехнології та біоінженерія (доктор філософії) (<https://public.naqa.gov.ua/v1/form/8644?index=2>) «рекомендує привести у відповідність методичне забезпечення усіх ОК освітньої програми відповідно до нормативних актів ЗВО уніфікувати структуру НМЗ ОК за видами та змістом на рівні ЗВО, створити власну платформу дистанційного навчання і розробити дистанційні курси з освітніх компонентів, при щорічному моніторингу ОП проводити оцінку інформаційного та навчально-методичного забезпечення ОП, в т.ч. для забезпечення виконання самостійної роботи, детально, чітко та однотипно прописати процедури моніторингу, його рівні та питання перегляду ОП (ОНП) в усіх нормативних документах, що регулюють дане питання в ОНУ, Центру забезпечення якості освіти реалізувати практику проведення щорічного моніторингу ОП ЗВО за використанням SWOT- аналізу як на локальному рівні (кафедра та факультет) так і на загальноуніверситетському з визначенням сильних та слабких сторін ОП, можливостями їх вирішення на різному рівні і перспектив розвитку ОП та оприлюднювати результати моніторингу, проводити семестрові зустрічі із ЗдВО ОНП для інформування їх про реалізацію ОП за освітньою і науковою складовою, врахування результатів опитування ЗдВО щодо якості ОП і якості викладання за ОП, опитувань та відгуків інших стейкхолдерів». Проте не всі із зазначених рекомендацій взято до уваги за цією ОП. Необхідно детально аналізувати також зауваження і пропозиції за іншими ОП, які стосуються, особливо функціонування внутрішньої системи забезпечення якості, адже саме вона, в першу чергу, повинна реагувати як на результати внутрішнього моніторингу, так і на зовнішнє забезпечення якості (акредитації). Іншим прикладом є аналіз зауважень та пропозицій ГЕР за спеціальністю 081 Право (доктор філософії) (<https://public.naqa.gov.ua/v1/form/6311?index=2>), яка проводилась у 2022 році. ГЕР рекомендує «оприлюднювати результати обговорень ОП та врахування позицій усіх груп заінтересованих сторін в ході удосконалення ОП, удосконалити механізм отримання та оприлюднення пропозицій усіх груп заінтересованих сторін щодо забезпечення якості реалізації ОП, зокрема в контексті розміщення пропозицій стейкхолдерів, наданих під час обговорення ОНП, для публічного доступу на інформаційних сервісах ЗВО». Таким чином, доцільно глибше вивчати результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти за іншими ОП та враховувати це під час перегляду ОП Право для її удосконалення.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Формування культури якості забезпечується організаційно наступним чином: гаранті та робочі групи ОП забезпечують реалізацію ОП, випускові кафедри разом із гарантами ОП оновлюють зміст робочих програм та силабусів, актуалізують каталоги вибіркових дисциплін, забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, декан, Вчена рада та НМК факультету координують роботу випускових кафедр за ОП, адмініструють формування індивідуальних траєкторій здобувачів вищої освіти, Центр забезпечення якості освіти, навчальний відділ здійснюють експертизу проєктів ОП, аналізують результати проходження акредитації ОП, формують рекомендації щодо прийняття нормативних документів та рішень стосовно діяльності ОП та впровадження отриманих під час акредитації рекомендацій з їх покращення, ректор, проректори, Вчена рада ОНУ визначають стратегію і політику ВЗАО, ухвалюють нормативні документи, програми дій щодо ВЗАО, рішення про започаткування ОП, внесення змін до них або закриття.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На сайті ЗВО не оприлюднені Звіти з моніторингу якості вищої освіти за цією ОП. Стейкхолдери наразі несистемно залучаються до процесу періодичного перегляду ОП. Дещо ускладнено подання пропозицій до ОП під час громадського обговорення, оскільки відповідні вкладки на сайті не містять можливостей подання пропозицій саме за цією ОП. Удосконалення потребує система опитування/анкетування стейкхолдерів та висвітлення на сайті відповідних результатів. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти за іншими ОП не повною мірою беруться до уваги під час перегляду цієї ОП. Результати щорічного оцінювання здобувачів вищої освіти за останні два навчальні роки на сайті не розміщені. Рекомендуємо: налагодити чіткий механізм перегляду ОП з участю різних стейкхолдерів; удосконалити механізм опитування здобувачів, представників студентського самоврядування та оприлюднювати Звіти з моніторингу ОП на сайті; створити умови для подання пропозицій роботодавцями через вкладку на сайті в розділі Громадське обговорення, організувати опитування випускників, залучати їх до участі в засіданнях робочих груп, засіданнях кафедр, де обговорюється ОП; проводити щорічні зустрічі випускників з метою відслідковування їх кар'єрного шляху, налагодити інформування випускників про діяльність «Асоціації випускників»; оперативно реагувати на зауваження та пропозиції внутрішньої системи забезпечення якості, а також акредитацій за іншими ОП (систематизувати пропозиції та зауваження).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП загалом відповідає критерію 8. Визначальним для оцінювання стало те, що: а актах ЗВО визначено процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, формується практика дотримання цих процедур (8.1.); здобувачі та органи студентського самоврядування залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур ВЗАО (8.2.), підсилення системності такої роботи є можливим у процесі поточної діяльності ЗВО; роботодавці залучаються до розробки й перегляду ОП (8.3.); способи та форми комунікації з випускниками ОП можуть переглядатися у процесі поточної діяльності ЗВО (8.4.); внутрішня система забезпечення якості загалом реагує на виявлені недоліки в ОП (8.5.), відповідне удосконалення можлива проводити у процесі поточної діяльності ЗВО; більш глибоке вивчення результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти за іншими ОП та врахування цього під час перегляду ОП Право для її удосконалення можливе у процесі поточної діяльності ЗВО (8.6.).

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються наступними документами, які перебувають у відкритому доступі на офіційному веб-сайті ОНУ ім. І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>): Статуті ОНУ імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>), Колективному договорі ОНУ ([http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents /Kollektivnij_dogovor_2021-24.pdf](http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Kollektivnij_dogovor_2021-24.pdf)), Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу ([acad-dobrochesnost.pdf](http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf) (onu.edu.ua)) Антикорупційній програмі ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/anticorrupt.pdf>), Правилах внутрішнього трудового розпорядку ОНУ (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd_2020_dodatok4.pdf) тощо. На сайті ЗВО наявні також локальні нормативні документи, які регулюють питання освітнього процесу, а саме: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про освітні програми, Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти, Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу, Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності, Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти, Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення та зміни умов навчання студентів, Положення про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії та інші. Учасники освітнього процесу розуміють свої права та обов'язки, а також обізнані про місця їхнього розташування на офіційному сайті.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти оприлюднено на сайті ЗВО у відкритому доступі за покликанням (за вкладкою Головна, Навчальні підрозділи, Факультети, Економіко-правовий факультет, Спеціальності та освітні програми, Освітній рівень бакалавр, тека 081 - ПРАВО) (onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii). Проте, в цій частині сайту, а також в Громадському обговоренні відсутні можливості для подання зауважень та пропозицій щодо проекту за цією ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти оприлюднена на сайті за покликанням: <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents> «Про ОНУ – Опис освітніх програм – Економіко-правовий факультет- 2022 – Освітньо-професійні та освітньо-наукові програми економіко-правового факультету – Рівень вищої освіти перший (бакалаврський). Матеріал є інформативним та доступним для здобувачів та інших стейкхолдерів. Інтерв'ювання зацікавлених сторін під час експертизи підтвердили доступність зазначеної інформації. Рецензії роботодавців щодо даної ОП додані до Відомостей про самооцінювання освітньої програми, однак у них відсутні зауваження, що свідчить про формальний підхід до їх отримання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильних сторін немає

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Незручним є механізм висловлення зауважень та побажань стейкхолдерів. Рекомендуємо розробити більш зручний спосіб висловлення стейкхолдерами своїх зауважень та побажань щодо проекту ОП, наприклад, шляхом заповнення відповідної онлайн-анкет. Проте незрозуміло куди стейкхолдери можуть надіслати свої зауваження та пропозиції щодо проекту ОП публічно. Слід розробити більш зручний спосіб висловлення стейкхолдерами своїх зауважень та побажань щодо проекту ОП у формі таблиці на сайті в розділі Громадське обговорення та вказівкою кінцевого строку їх прийняття.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Рівень публічності і прозорості ОП є на належному рівні, узгоджується з якісними характеристиками цього критерію. У ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, проект ОП та затверджена ОП оприлюднені на сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

У Самооцінюванні заявлено і на зустрічах з гарантом та адмінперсоналом підтверджено, що на ОП навчаються два іноземні студенти (Азербайджан). ЕГ через гаранта ОП запрошувала їх на зустріч зі здобувачами, а потім на резервну зустріч, однак, вони не вийшли на зв'язок, поспілкуватися з ними ЕГ не вдалося.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Рябовол Лілія Тарасівна

Члени експертної групи

Жукевич Ігор Васильович

Заєва Ніна Миколаївна